WASHINGTON DC 200
NEWS CTT
DRAUGAS, CHI. IL 60629

THE LIBRARY OF CONGRESS GRATIS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20025 N

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXVIII Kaina 15 c. PIRMADIENIS — MONDAY, SPALIS — OCTOBER 21, 1974 Nr. 246

Iš L. K. B. Kronikos Nr. 11

Religinės knygos tik ateistiniame muziejuje

Ateistai savo paskaitomis įrodo Dievo buvimą

KAUNO ARKIVYSKUPIJA

Šiauliai

1974 kovo 15 Šiaulių Akliųjų kombinato darbininkai buvo nuvaryti į ateistinę paskaitą, kurią skaitė Kauno Medicinos instituto profesorius I. Zaksas.

Lektorius kalbėjo, kad užsienyje skleidžiamos neteisingos žinios apie religinės spaudos suvaržymus Lietuvoje, nekaltų kunigų baudimus ir t.t. Profesorius paminėjo, kad į Kauno Kunigų seminariją niekas nestoja ir jokių suvaržymų iš tarybinės valdžios pusės nėra. Jeigu pasitaiko, kad vienas kunigas aptarnauja kelias parapijas, tai vien dėl to, kad, esant mažam tikinčiųjų skaičiui, keli kunigai nereikalingi.

Po paskaitos klausytojai uždavė eilę klausimų.

— Šiandien iš lektoriaus girdėjau, kad ateistai — tikinčiųjų bičiuliai. Aš esu tikintis ir to paties išmokiau savo vaikus. Šiaulių ateistai net keletą kartų per posėdžius užtikrino, kad mano vaikai į aukštąsias mokyklas neįstosią. Tai kur bičiulystė? — klausė darbininkas Šileikis.

Lektorius užtikrino, jei Šileikio vaikai egzaminus išlaikysią neblogiau už kitus, tai tikrai įstosią, o apie Šiaulių ateistų elgesį jis nesiorientuojąs..

Darbininkas Jurevičius taip pat priminė, nematąs iš ateistų pusės draugiškumo. Du jaunuoliai praėjusiais metais ant Kryžių kalno pastatė kryžių ir už šį "nusikaltimą" buvo skaudžiai nubausti.V. Ivanovas buvo išvarytas iš Muzikos mokyklos, o Z. Mištautas — neprileistas prie valstybinių egzaminų. Be to, Z. Mištautas buvo prievartaujamas Kūčių dieną skaityti ateistinę paskaitą. Ar tai ne pasityčiojimas iš tikinčio žmogaus?. O gal tai bičiulystė?

Prof. Zaksas atsakė, kad ateistai, siųsdami Mištautą skaityti ateistinę paskaitą, pasielgę, gal būt, neteisingai, o apie neprileidimą prie egzaminų visiškai nutylėjo.

Jurevičius priminė, kad religinė spauda išleidžiama Lietuvoje labai mažais tiražais ir jos gauti beveik neįmanoma. Pavyzdžiui, už "Maldyną" tikintieji mokėtų net po 30 rublių, kad tik jų gautų. Knygą "II Vatikano susirinkimo nutarimai" Jurevičius matęs tik ateisitiniame muziejuje.

Kultūros rūmų direktorius Alminas tvirtino, jog jis negalįs būti tikinčiu žmogumi, nes kažkodėl mūsų laikais stebuklų nesą, o praeityje —viskas išgalvota.

Darbininkas Jurevičius pastebėjo, kad ir mūsų laikais esą stebuklų Liurde, Fatimoje, tik dėl religinės spaudos trūkumo šie faktai daugeliui lieka nežinomi.

Prof. Zaksas kalbėjo, kad II Pasaulinio karo metu vokiečiai Dievo vardu įvykdę žudynių. Vienas darbininkas paaiškino, kad Hitleris buvęs bedievis, o fašistų lageriuose buvę išžudyta tūkstančiai kunigų.

— Ką veiks ateistai, kai neliks tikinčiųjų? — paklausė Šileikis.

Kiek pagalvojęs, lektorius atsakė, kad tada ateistai kovosią su girtavimu ir kitomis negerovėmis. Į daugumą darbininkų klausimų prof. Zaksas arba visiškai neatsakydavo, arba miglotai šį tą paaiškindavo.

— Dievo buvimą įrodo net jūsų paskaita, —baigė savo kalbą vienas darbininkas. Salėje kilo ovacijos.

*

Šileikytei Virginijai klasės vadovė Dukaitienė į charakteristiką įrašė: "Yra religingų tėvų įtakoje. Virginijos nuomonė sutampa su fanatiška tėvų nuomone..."

*

1974 kovo 3 vienas saugumietis nuvežė V. Ivanovą į Šiaulių Saugumo komitetą ir tardė, kam Virginijus pasakojęs apie tardymą sąryšyje su kryžiaus nešimu į Meškuičių piliakalnį, kas Virginijaus motinai padėjęs rašyti skundą ir kt.

*

1974 vasario 11 Šiaulių Akliųjų kombinate lektorius Gorodickis skaitė ateistinę paskaitą, kurios metu tyčiojosi iš tikinčiųjų. Jis kalbėjo, kodėl tikintiesiems gimimo dieną arba vardinių proga nepadovanoti karsto, jei jie taip trokšta amžinojo gyvenimo.

Po paskaitos žmonės lektorių sulaikė ir prasidėjo diskusijos, tačiau lektorius pasistengė kuo greičiau apleisti salę

Grasina susprogdinti elektros liniją

PORTLAND, Ore. — Teroristas grasina susprogdinti elektros srovės aukšto įtempimo bokštą ar bokštus, jeigu jam nebus sumokėta 1 milijonas dolerių. Elektros kompanija ir Oregono valdžia atsisakė su juo derėtis. Įspėjo įstaigas ir ligonines, jei taip įvyktų, panaudoti atsarginės priemones srovei gauti, o už teroristų suėmimą paskyrė 100 tūkstančių dolerių.

Mažesnio masto elektros nutraukimų ir linijų susprogdinimų šį rudenį Oregone buvo jau 11, tik iki šiol niekas pinigų nereikalavo.

San Francisco. Nauji požeminiai traukiniai, gražūs patogūs ir saugūs, sakoma, nuo bėgių negali nušokti.

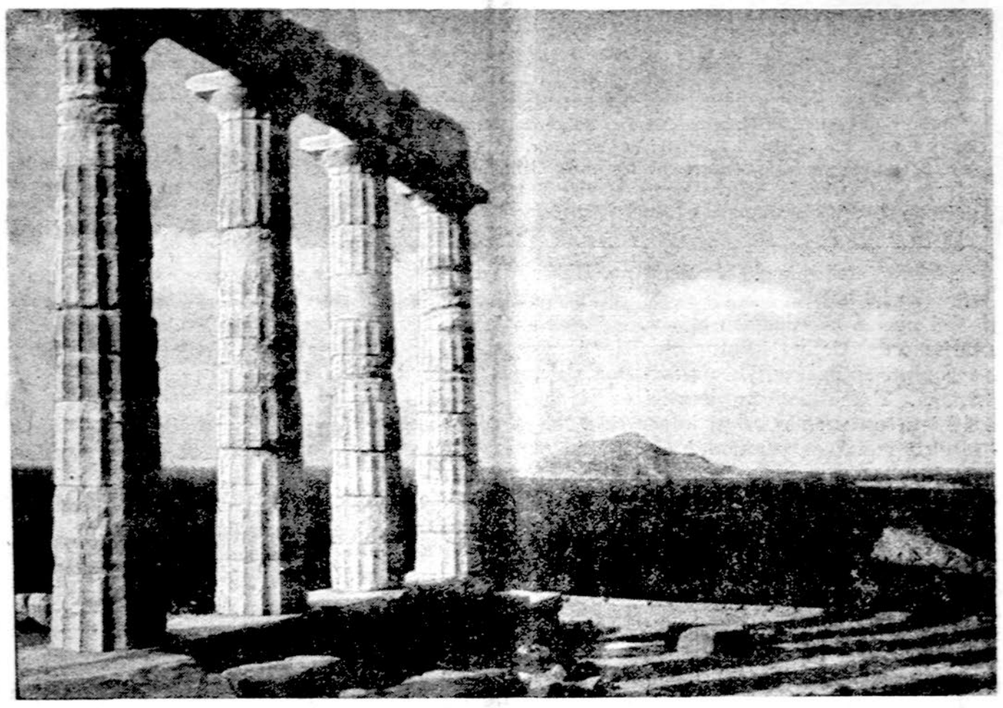

Cape Sounion, Graikija. Poseidono šventyklos griuvėsiai

LIETUVOS BAŽNYČIOSE ŽMONIŲ DABAR DAUGIAU

Laiškas iš Lietuvos

Pakeliavau po Lietuvą, buvau D-se. Užėjau į bažnyčią. Graudino pamaldos. Stebino bažnyčios išvaizda: labai gero skonio išpuošimas, puikus aplaikymas, tūkstančiai elektros žibintų, labai daug gėlių, suolai sėdėti šim tams maldininkų. Gero esama klebono. Pamaldos dabar visur daug iškilmingesnės (aplankiau jas Vilniuje, Akmenėje, Šiauliuose): prie kunigo klūpo 4 poros vyrų su kamžomis; per procesijas asistuoja keturios poros merginų baltais apdarais; altorėlius neša moterys tautiškai apsirengusios; vietoj lotynų kalbos daug kur lietuvių k. Žmonių bažnyčioje dabar gal net kiek daugiau negu būdavo prieš karą. Anksčiau inteligentai gėdindavosi atsiklaupti bažnyčioje, o dabar jau visa bažnyčia klūpo išvien.

Pasitrankiau kiek ir po Lietuvą. Buvo įdomu palyginti du visuomet konkuruojančius miestus — Šiaulius su Panevėžiu. Abu juodu, kaip ir Kaunas, lietuviški monolitai, bet auga gražiau negu Kaunas. Šiauliai dabar jau — susiformavęs kultūringas miestas, su gražiu centru ir gražiais priemiesčiais; man aišku, kad Šiauliai aplenkė Panevėžį. Tačiau Panevėžys garsus ir Rusijoje ir užsieniuose savo teatru, į kurį beveik negalima vietoje gauti bilietų — juos iš anksto užsako ekskursijos iš tolo (publika klausosi per ausines sinchroninio vertimo iš lietuvių į rusų k.). Šio teatro dėka išaugo Panevėžy ir didžiulis viešbutis, kokio nėra nei Šiauliuose, nei Kaune.

Kaunas, amerikoniškai beaug damas, tuo tarpu dar tėra didžiulė gyvenvietė su visais patogumais, be centro, be centrinės gatvės. Laisvės alėja, kiek sustingusi, laukia savo gražesnės naujovės, kad vėl taptų gražiu centru senesniajai miesto daliai. Naujo sios Kauno dalys — tai daugiaaukščiai namai, plačiomis gatvėmis, be specialios atidos į urbanistinį grožį, kuris turi sekti vėliau. Gražūs tačiau Kauno priemiesčiai (Garliava jau susijungusi su Kaunu), kur vyrauja labai įvairi privati statyba su sodais, gėlynais. Statyti leidžiama tik gražiais architektų patvirtintais projektais; savavališki netinkami statiniai nugriaunami savininko lėšomis. Tuo Lietuvos miestai teigiamai skiriasi nuo Azijos miestų, kur priemiesčiuose daug "Brazilkų". (E.)

TEL AVIV. — Izraelio karinė cenzūra įspėjo ir pareikalavo, kad užsienio žinių agentūros neturi teisės žinių persiųsti savo centrams be karo cenzūros leidimo. Išimtį buvo padarę tik žinioms apie Kissingerio diplomatiją jo vizito metu.

KAIRAS. — Sueso kanalas dar nebaigtas valyti, rankioti laužą, traukti paskendusius laivus nuo 1967 karo, o Egiptas jau paskelbė, jog mokestis už praplaukimą bus pakeltas.

MASKVA. — Tasso žiniomis, sovietai ir Egiptas principiniai susitarė sukurti Palestinos valstybę. Palestiniečių atstovams turėtų būti leista dalyvauti ir būsimoje Genevos konferencijoje Viduriniųjų Rytų reikalu.

MADISON. — Wisconsin, Iowos ir Illinojaus ūkininkai, nenorėdami auginti galvijų, veršelius žada pasiųsti nuo uragano nukentėjusiems Honduro gyventojams. Ateinantį šeštadienį jie atiduos 1,000 veršelių.

Rockefellerio dovanos ir skolos

WASINGTONAS. — Nelson Rockefelleris valstybės iždui skolingas 903,718 dolerių taksų. Jis sakė, kad tuos mokesčius sumokės. Skolingas liko už 1969-1973 metus, nes tik dabar paaiškėjo, kad mokesčių rinkimo įstaiga jam neužskaitys nei keliavimo išlaidų, nei dovanų, nei aukų labdaringiems tikslams. Tais metais jis buv. prezidento Nixono įgaliotas keliavo po Lotynų Ameriką, kelionė jam daug kainavo, bet išlaidų nurašyti, pasirodo, neturėjo teisės.

Už nesumokėjimą mokesčių jis nebus baudžiamas, bet turės pridėti 6 procentus už kiekvienus metus, ir skola bus daugiau kaip milijonas.

Nuo 1957 iki šių metų liepos 1 Rockefelleris išdalino 24,712,000 dolerių. Išdalino labdaringoms, mokslo ir švietimo įstaigoms ir už tuos pinigus mokesčių jam nereikėjo mokėti. "Čia nieko blogo, nelegalaus, nemoralaus" sakė Rockefelleris. Daugiausia paaukojo Primityvaus muziejaus statybai New Yorke — 6.5 mil. dol., Modernaus meno muziejui — 2.5 mil., Dartmouth kolegijai, kurioj jis pats mokėsi, — 1.8 mil.

WASHINGTONAS. — Sen. Ribicoff, demokratas iš Connecticut, ruošia įstatymo projektą, kad automobilių kompanijos ateity gamintų tik tokias mašinas, kurios su vienu galionu gazolino nuvažiuotų mažiausiai 25 mylias. Amerika tada būtų nepriklausoma nuo naftos šalių boikotų ir bauginimų.

SEOUL. — Moon Se-Kwang, mėginęs nušauti prezidentą Park, bet nušovęs tik jo žmoną, buvo nuteistas mirti.

Sausra Afrikoje. Išdžiūvusio ežero dugnas

MASKVOS ŽYDAI SKEPTIŠKI DĖL LEIDIMO EMIGRUOTI

MASKVA. — Maskvos žydai žinią apie susitarimą leisti daugiau emigruoti iš Sovietų Sąjungos sutiko gan skeptiškai, o civilių teisių gynėjų sluoksniuose jaučiamas net tam tikras cinizmas. Andrei Sacharov pareiškė užsienio laikraštininkams, jog tai tik mažas žingsnis pirmyn. Mažai kas tiki, kad sovietai laikysis savo žodžio ir išleis emigruoti per metus po 60,000. "Chicago Tribune" korespondentui James Jackson pareiškė Alexander Slepak, kad "jau daug kartų sovietų valdžios žmonės melavo", ir jis jais nepasitiki. Jo šeima laukia emigracijos jau penkerius metus. Dar kiti mano, kad sovietai mokės apeiti ir šį susitarimą, jie gali tokį skaičių išleisti, bet išleis neparuoštus, nemokytus žmones, ir tokių dau giausia bus kaip tik ne žydų.

Sovietuose gyvenų žydai dažnai bijo paduoti pareiškimą emigracijai, žinodami, kad tada neteks darbo ir bus persekiojami. Tokie ir vardą jau turi — "otkazniki", vadinas tie, kuriems atsakyta neigiamai.

Apie susitarimą su sovietais pirmiausia pranešė sen. Henry Jacksonas, kuris labiausiai ir kovojo prieš Kongreso norimą priimti įstatymo projektą, kad Sovietų Sąjungai prekyboje būtų taikomi tie patys dėsniai, kaip ir kitoms draugiškoms šalims, sumažintais tarifais ir didesnėmis kvotomis, Sovietų pažadą išgavo Valstybės departamentas. Kova su rusais ėjo dvejus metus. Kiek tas susitarimas padės norintiems emigruoti, parodys ateitis. Nežinia irgi, ar į tą skaičių pateks kiek ir lietuvių.

Epidemija nepasibaigė

SAO PAULO. — Trys mėnesiai, kai šį miestą kamuoja meningito liga. Mažiausiai 1.400 žmonių jau mirė ir kasdien nuo jos ligoninėse atsiduria apie 200. Kitais metais nuo balandžio 26 iki gegužės 11 čia buvo numatyta Pan Amerikos olimpiniai žaidimai, turėjo suvažiuoti 6,000 atletų. Dabar sveikatos įstaigos įrodinėja olimpiados rengėjams, kad jie turi atšaukti olimpiadą, kad nesaugu. Žaidimai, galimas dalykas, neįvyks. Vargiai kitas miestas galės per tokį trumpą laiką tam pasiruošti.

Bado streikas bažnyčioje

PARYŽIUS. — Prezidentas Valery Giscard d'Estaing turi bėdą su muzulmonais, vadinamais Harkis, atvykusiais į Prancūziją po Alžirijos karo. Jų yra 210.000, iš kurių 100,000 vaikų. Harkis grupė susirinko garsioje St. Medelaine bažnyčios vienoje kriptoje, paskelbė bado streiką ir jį tęsia jau šešias savaites, nuo rugsėjo 4 dienos. Turi visokių skundų ir nepasitenkinimų, nori juos išdėstyti pačiam prezidentui. Giscard pas juos pasiuntė savo atstovą Philippe Sauzay.

Sabotažas Fiat fabrikuose

ROMA. — Fiat fabrikų vadovai, susidurdami su sumažėjusiu automobilių pardavimu ir nuostoliais, sumažino produkciją, ir vienas trečdalis darbininkų, iš bendro skaičiaus 200,000, dirba tik pusę savaitės. Daug nepasitenkinimų. Praėjusį savaitgalį Romos fabriko penkiuose pastatuose sprogo gazolino bombos ir buvo sukelta gaisrų. Viskas įvyko vienu metu, ir neabejojama, kad tai sabotažas, turįs bendro su darbininkų nepasitenkinimais.

NICOSIA. — Kipro graikai ir turkai pasikeitė 500 belaisvių. Netrukus bus pasikeista likusiais belaisviais, kurių ten priskaitoma dar 3.400.

CHASSO, Šveicarija. — Policija paėmė savo žinion banke saugojamą Mykolo Angelo skulptūrą, nebaigto darbo Kristaus galvą, įvertintą 1.3 mil. dolerių. Skulptūra, pasirodo, dingo iš Milano muziejaus, buvo pavogta.

Palaidoti tik po 30 metų

WASHINGTONAS. — Arlingtono kapinėse iškilmingai buvo palaidoti lakūnai, užsimušę prieš 30 metų, dabar atrasti Naujosios Gvinėjos džiunglėse. 10 lakūnų 13-joj misijoj prieš japonus negrįžo ir buvo laikomi dingę be žinios. Katalikų, protestantų ir žydų kapelionai kapinėse melsdamiesi už juos sakė, kad jie kovojo kartu, mirė kartu, tegul kartu būna palaidoti, tegul ir jų sielos gyvena kartu amžinai.

Čilė ir sovietai pasikeis kaliniais

SANTIAGO. — Čilės karinė vyriausybė iš Tarptautinio Raudonojo kryžiaus gavo žinią, sovietų atsakymą, į savo pasiūlymą pasikeisti ar atitinkamą skaičių paleisti politinių kalinių abiejose pusėse. Buvo toks pasiūlymas ir sovietams, ir Kubai. Raudonasis kryžius gavo atsakymą, jog sovietai šį pasiūlymą "svarsto". Iš Kubos atsakymo dar negauta.

Kroatai siekia nepriklausomybės

ZADAR, Jugoslavija. — Kitą mėnesį 16 kroatų bus teisiami už sabotažus ir partizaninius veiksmus. Jie priklauso Kroatijos išlaisvinimo armijai, siekia nepriklausomos valstybės. Jiems gresia mirties bausmė.

PEKINAS. — Kinų spaudoje jau pasiroddė žinios, kad Amerikos ir Japonijos firmos gali neturėti vilčių savo kapitalą investuoti ir "išnaudoti" jų liaudį.

KALENDORIUS

Spalio 21: šv. Hiliarijonas, šv. Uršulė, Rikantas, Saulė.

Spalio 22: šv. Melanas, šv. Salomė, Norbutas, Minė.

Saulė teka 7:08, leidžias 6:02.

ORAS

Dalinai saulėta, šilčiau, apie 60 laipsnių.

RELIGIJA IR TAUTIŠKUMAS NUO OKUPANTO GINASI KARTU

Los Angeles lietuviams kalbėjo amerikietis žurnalistas Murray Seeger, Maskvoje gyvenęs dvejus ir pusę metų, apsilankęs Baltijos valstybių sostinėse ir Amerikos laikraščiuose paskelbęs apie baltus rusų okupacijoje seriją straipsnių.

Spalio 7 Los Angeles Hilton viešbutyje per 70 baltų susitiko su žymiuoju "Los Angeles Times" korespondentu, kuris po pustrečių metų rezidavimo Maskvoje perkeltas į Washingtoną vadovauti sostinėje veikiančiam šio dienraščio biurui. Susitikimą suorganizavo Rezoliucijoms remti komitetas, vadovaujamas Leonardo Valiuko. Po oficialios dalies, kurios metu žurnalistui buvo įteiktos dovanėlės ir po L. Valiuko žodžio, trumpai savo įspūdžius papasakojo pats p. Seeger, bet nenorėdamas kartoti to, ką buvo rašęs laikraščiuose, iniciatyvą perleido vakarienės dalyviams. Pasipylė klausimai, į kuriuos Seeger paprastai, aiškiai ir nuoširdžiai atsakinėjo. Čia pateikiami kai kurių klausimų ir žurnalisto atsakymų mintys.

— Ar turėjote sunkumų patekti į Baltijos kraštus?

— Labai daug. Tik po pakartotinų prašymų ir skundų Valstybės departamente leidimas buvo duotas. Ypač nenoriai įleido į Vilnių. Tik kai sovietų žurnalistų, esančių Amerikoje, judėjimo teisės buvo apkarpytos, leidimas vykti į Vilnių buvo duotas.

— Kodėl lietuviai atsparesni rusifikacijai negu kiti baltai?

— Lietuvoje religija ir tautiškumas eina ranka rankon ir nuo okupanto ginasi kartu. Katalikų Bažnyčia daug tvirčiau sugeba apjungti žmones, negu Protestantų. (Tarp kitko, Murray Seger pasisakė esąs protestantas, anglų kilmės). Ypatingai Lietuvoje drąsūs katalikų kunigai. Žmonės jais pasitiki.

Rusai labai bijo savo imperijoje esančių pavergtų tautų laisvų kontaktų. Lietuvoje buvo teisiami studentai, kurie būk susisiekę su Kaukazo tautų disidentais. Tautų bendravimas sovietuose vyksta griežtoje valdžios kontrolėje.

— Kodėl amerikiečiai žurnalistai nedaug rašo apie Baltijos valstybes sovietų okupacijoje. Ar ta linkme nuteikia Valstybės departamentas?

— Amerikiečiai žurnalistai Sovietų Sąjungoje Amerikos valdžios jokia kryptimi nebandomi nukreipti. Turi iš saviškių pilną veikimo laisvę. Iš 23 amerikiečių žurnalistų Rusijoje apie 18 yra tokių pat nusiteikimų, kaip ir aš. Nerašo dėl kelių priežasčių: negauna informacijų, prieš nuvykdami Maskvon nepramoksta rusų kalbos ir giliau nesusipažįsta su sovietų sistema, nepajuda iš Maskvos.

Jei kurie žurnalistai Maskvon nuvyksta ir prosovietiškai nusiteikę, bet grįžta visai pasikeitę, nes tos biaurios ("ugly") sistemos niekas pamilti negali. Rusai yra tikri meisteriai prieš save nuteikti žmones.

Prieš vykdamas Maskvon aš jokių kontaktų su lietuviais ir kitais baltais neturėjau. Bet pastudijavęs klausimą, pasidariau išvadą, kad man, kaip žurnalistui, kelionė į Baltijos kraštus gali būti labai įdomi. To tikslo paskui labai atkakliai siekiau. Mano straipsniai susilaukė labai gyvo

Amerikiečių laikraštininkas Murray Seeger su Rezoliucijoms Remti komiteto darbuotojais (iš kairės): E. Arbas, dr. J. Žmuidzinas, M. Seeger, J. Kojelis ir L. Valiukas. Kalifornijos lietuviai, latviai ir estai pagerbė amerikiečių laikraštininką Murray Seeger 1974 metų spalio mėnesio 7 dieną Los Angeles Hilton viešbutyje. Nuotr. L. Kanto

skaitytojų atsiliepimo. Susilaukiau per 50 laiškų.

Jei norite, kad daugiau rašytų, turite amerikiečius žurnalistus aprūpinti autentiška, įdomia medžiaga. Tada parašys. Lietuviai iš Lietuvos suranda kelius informacinę medžiagą perduoti į užsienį.

— Yra nuomonių, kad kapitalistinė ir socialinė sistemos artėja viena prie antros ir esamoji įtampa išsispręs taikiu keliu?

— Aš nemanau, kad tos sistemos suartėti gali. Sovietuose socializmo nėra. Ten yra valstybinis kapitalizmas. Išgyvenęs ten pustrečių metų, jokių žymesnių pakitimų nepastebėjau.

— Sovietuose pasirodė disidentai. Valdžia jų nesunaikina. Ar jų judėjimas turi gilias šaknis ir kokie jų nusiteikimai?

— Didžiausias disidentas buvo rašytojas Solženicinas. Tai didelė asmenybė, turėjusi Rusijoje daug įtakos. Aš buvau vienas tarp trijų žurnalistų, kuriems jis perskaitė savo pareiškimą, kuriuo atsisakė eiti į tardytojo įstaigą. Mums trims pareiškimą skaitė tokiu iškilmingumu, tarsi didžiulei miniai. Valdžia nebežinojo, ką su juo daryti. Apsisprendė ištremti, tegu užsienyje kalba kaip emigrantas. Prof. Sacharovo įtaka menkesnė. Įdomu, kad rusai disidentai pasisako už laisvę užimtiems kraštams.

Aplamai disidentų judėjimas nėra organizuotas ir valdžia gali greitai likviduoti. Nelikviduoja, nes tai nebūtų jiems naudinga dėl dabar vedamos užsienio politikos.

— Ar rusai bijo kinų?

— Nesu politikas, bet žurnalistas, bet manau, kad Nixonas gerai padarė užmezgęs santykius su Kinija. Dabar ir rusai ir kinai bijo, kad Amerika su kuriuo nors iš jų prieš antrąjį nesudarytų slaptos sąjungos.

Į tolimąjį Sibirą užsienio žurnalistų neįsileidžia. Man pačiam pasisekė nukeliauti tik iki Irkutsko. Visą laiką buvau labai sekamas.

Rusai labai stengėsi laimėti ne tiek Amerikos valdžios palankumo, bet asmeniškai prezidento ir didžiojo biznio. Nixonas nesuprato, kad rusai šiuo metu priversti siekti Vakarų palankumo, ir derybose perdaug jiems pažadėjo. Galėjo iš jų išsiderėti didesnių nuolaidų. Fordas, atrodo, padėtį geriau supranta.

— Kokia religijos padėtis pačioje Rusijoje?

— Religija nesunaikinta. Vėlai vieną naktį Maskvoje paėmiau keturis jaunuolius pavėžinti. Išsikalbėjome, ir jie man pareiškė pasitikėjimą. Jie mane nuvežė į vieną mergaičių bendrabutį. Tie, kurie vieni kitais pasitiki, turi susižinojimo ženklus. Mergaitės mus įsileido. Kalbėjomės apie gyvenimą Rusijoje ir laisvame pasaulyje. Lietėme ir religiją. Tada viena mergaitė iš slaptos vietos ištraukė ir parodė ikoną, kita — Nukryžiuotojo paveikslėlį.

Žydai persekiojami. Vyriausiu Maskvos rabinu paskirtas slaptosios policijos agentas. Visi tai žino. Didžiųjų žydų švenčių metu, kai maldininkai susirenka gausiai apie sinagogą, pradeda važiuoti automašinos, ir policija pradeda žydus sklaidyti, būk jie trukdą judėjimą. Visai kita padėtis, kai pamaldos vyksta mečetėje, į kurią renkasi arabų ir kitų kraštų diplomatai. Policija per kelis blokus sustabdo judėjimą, kad diplomatai galėtų netrukdomai prie mečetės privažiuoti.

Apie religijos padėtį Baltijos kraštuose daug rašiau, todėl nenoriu kartotis.

— Ar nebandėte aplankyti Sovietų Sąjungoje veikiančių kacetų?

— Nebandžiau, nes tai būtų beviltiškos pastangos. O jei ir leistų aplankyti, žinau, kad ten mus sutiktų kaliniais aprengti policininkai ir tuoj pradėtų girti kalėjimo maistą. Krsp.

Los Angeles Šv. Kazimiero šeštadieninės mokyklos mokytojų kursų abiturientai su savo mokyklos vedėju ir dėstytojais. Iš kairės į dešinę sėdi: mokyt. A. Dudienė, mokyklos vedėjas ir kursų sumanytojas Vladas Pažiūra ir prof. E. Juodikienė. Antroje eilėje stovi naujieji mokytojai: Jūratė Pažėraitė, Ramona Alseikaitė, Algis Mikuckis, Vilija ir Vaidilutė Butkytės ir Ilona Bužėnaitė. Trūksta Juozo Spirausko. Nuo šio rudens jie visi toje pačioje mokykloje pradėjo vienerių metų mokymo stažą. Nuotr. Vyt. Fledžinsko

LIETUVIAI CALIFORNIJOJE

A. A. E. BUDVILAITIS

Rugsėjo 29 d. mirė savo bute a. a. Emilijus Budvilaitis — 62-jų metų amžiaus.

A. a. Emilijų Budvilaitį daugelis lietuvių prisimena kaipo labai patriotinį lietuvį, kuris savo aukomis rėmė įvairiausius lietuviškus reikalus. Būdamas evangeliku, jis dažnai lankydavo net Šv. Kazimiero bažnyčią, kurio aukos ir čia būdavo gana dosnios.

Nepriklausomoje Lietuvoje a. a. E. Budvilaitis tarnavo lietuvių prez. a. a. Antano Smetonos apsaugoj.

A. a. Emilijus Budvilaitis, pasitraukęs iš Lietuvos, kurį laiką gyveno Vokietijoje, o vėliau persikėlė į Kanadą ir dirbo miškuose. Gyvendamas Kanadoje velionis susipažino su darbščia lietuve J. Kupitiene, kuri dideliam būriui lietuvių padėjo įsikurti Kanadoje, pagelbėdama rūbais ir pinigais. Po kurio laiko velionis ją vedė. Abu turėjo restoraną ir motelius netoli Toronto.

Vėliau J. Budvilaitienė nutarė su savo sesute S. Batkiene pasikviesti savo motiną iš okupuotos Lietuvos, kuri po trumpo laiko ir atsirado Kanadoje. Gyvendami Kanadoje, pagaliau visi Antanos ir Stelos Batkų giminaičiai nutarė persikelti į JAV-bes. Vėliau J. ir E. Budvilaičiai, Burbank, Calif., buvo nusipirkę didelę įvairių gėrimų krautuvę, kurią vėliau pardavė ir nusipirko apie 110 mylių nuo Los Angeles, gražius gyvenamus namus.

Tačiau sunkiai susirgo Julė Budvilaitienė, kuri buvo atvežta į Glendale, Calif. į specialią ligoninę, kurioje dar ir dabar tebesigydo. Ja ypatingai rūpinosi a. a. vyras.

A. a. E. Budvilaitis palaidotas spalio 2 d. Buvo evangelikas todėl laidotuvėmis rūpinosi evan. kun. Martynas Preikšaitis Forest - Lawn Glendale koplyčiose bei kapinėse. Daugiausia laidotuvėmis rūpinosi velionio žmonos sesuo Stella Batkienė ir jos vyras Antanas, taip pat ir mirusiojo sesutė Marija Pužauskienė su vyru Vaclovu. Iš Kanados, atlankytų savo mirusį vyrą atvyko sūnus Fredas Kupitis.

Ilsėkis ramybėje!

(vm.)

AUGALŲ SAVISAUGA

Mokslininkai ištyrė, kad bulvių stiebagumbiuose yra savotiški baltymai, kurie stabdo vabzdžių virškinimo fermentų veiklą. Tokie patys baltymai surasti bulvių ir pomidorų lapuose.

Washingtono universiteto mokslininkai nustatė, kad pažeidus pomidorų lapą, visame augale pradeda gamintis baltimas slopinantis. Cheminis signalas, duodantis pradžią slopintojo gamybai, tikriausia atsiranda pažeidimo vietoje. Vabzdžiai kenkėjai paprastai būna labai jautrūs maisto kokybei, o maisto įsisavinimas jiems yra labai svarbus. Mokslininkai daro išvadą, kad baltymams virškinimo slopintojas yra augalų savisaugos priemonė nuo kenkėjų. jm.

SAULĖS ENERGIJA TURI ĮTAKOS ORAMS

Jau labai seniai žinoma, kad saulė garina okeanų vandenį ir sudaro šiltas oro sroves daugiausiai tropikuose. Kartais oras ir vandens garai nuo pusiaujo sklinda į šiaurę ir pietus. Tačiau šių procesų ypatumai mažai ištirti.

Įvairių kraštų mokslininkai bendromis jėgomis stengiasi išstudijuoti tropikų rajonų ypatumus, kur pro atmosferą prasiveržia daug saulės energijos, turinčios įtakos orams.

Tropikų eksperimentai Atlanto vandenyne jau prieš du metus rengiami kaip globalinių atmosferos procesų tyrimo programos dalis.

Didžiausias dėmesys sutelktas neseniai atskleistam reiškiniui, kuris, kaip manoma mokslininkų, yra uraganų priežastis ir turi tiesioginės įtakos orams. Čia mokslininkai turi galvoje tropinių audros debesų susitelkimą, kurių susidarymui būdingas dėsningumas. Šitas dėsningumas duoda galimybę padaryti prognozes.

Debesų sutelkimą ir jų ypatumus atskleidė dirbtiniai žemės palydovai, iššauti į stacionarias orbitas. Naujieji palydovai, kurie bus naudojami tropinių eksperimentų programai, infraraudonaisiais įtaisais registruos debesų dangą ne tik dieną, bet ir naktį.

Šių palydovų orbitos eina išilgai pusiaujo. Iš palydovų žemėn kas valandą perduodamos fotografijos išryškinamos kaip kino juosta ir parodo debesų slinkimą, audrų ir uraganų siautėjimą.

Tyrinėtojų išstudijuotos fotografijos jau leido padaryti išvadą, kad aptiktas debesų susitelkimas daro didelės įtakos orų pobūdžiui tropikuose. Šie debesų telkiniai siekia nuo šimto iki aštuonių šimtų mylių pločio, ir slenkia į vakarus 350 mylių per parą greičiu. Kai kada jie sudaro spiralinę struktūrą ir greitai palieka tropikus, virsdami taifūnais ir ciklonais. Šitai tyrinėtojų dažniausiai pastebėta Atlanto, Ramiojo, Indijos vandenynų ir Afrikos tropikų zonose.

Vienintelis pusiaujo rajonas, kur tokio debesų susitelkimo nepastebėta, yra Pietų Amerika. Čia, kaip rodo foto nuotraukos, dieną pasirodę debesys vakarop pamažu išsiskirsto.

jm

TEISME

— Kas privertė jus net į teismą ateiti? — klausia teisėjas kaltinamąjį.

— Du policininkai, pone teisėjau — atsako kaltinamasis.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LU 5-9500

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: $22 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. $20.00. Canada $22.00 Foreign Countries — $23.00.

	metams	½ m.	3 mėn.	1 mėn.
Chicago, Cook, Ill.	$22.00	$13.00	$8.00	$4.50
Kanadoje	22.00	13.00	8.00	4.50
Kitur JAV	20.00	11.00	6.50	3.00
Užsienyje	23.00	13.00	8.00	5.00
Savaitinis	13.00	7.00	—	—

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

This publication is available in microfilm from:
XEROX UNIVERSITY MICROFILMS
300 North Zeeb Road — Ann Arbor, Mich. 48106

Dr. F. W. Benbow kabinetą perėmė
DR. RAIMUNDAS BLAŽYS
DANTISTAS
1007 Curtiss Street
Downers Grove, Ill. 60515
Valandos pagal susitarimą.
Tel. — 968-0045

DR. S. GESTAUTAS
Nervų, emocinės šeimos problemos
2624 West 71st Street
Tel. — 925-3388
Valandos pagal susitarimą

DR. REGINALD CIENKUS
TEL. — 788-3980
GYDYTOJAS CHIROPRAKTIKAS
6230 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill.
Pirmad., Antrad., Ketv. ir Penktad 9 val. ryto iki 12 val. dieną ir nuo 2 val. popiet iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais 8:30 iki 12 val. dieną.
Emergency tel. — 788-3981

IŠ MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
30% iki 50% nuolaida
Galima pirkti dalimis ir išmokėtinai
SCHNELL ON WESTERN FURNITURE COMPANY
6200 So. Western Ave. Tel. 778-2778

RUOŠKITĖS KALĖDOMS IR NAUJIEMS METAMS

Kasmet "Draugo" administracija išsiunčia visiems skaitytojams Kalėdoms lietuviškas sveikinimo korteles ir Naujiems Metams kalendorius. Jie greitu laiku bus išsiųsti paštu.

Ne vienas "Draugo" skaitytojas užsisako ekstra kalendorių ar sveikinimo korteles šv. Kalėdoms. Šių metų kalendoriai ir kortelės yra ypatingai gražiai pagaminti. Ekstra kalendoriai kainuos 75 centai ir 25 c. persiuntimui ir mokesčiams (Illinois gyventojams). Lietuviškos sveikinimo kortelės šv. Kalėdoms kainuoja $1.50 dėžutė.

Užsakymus siųskite šiuo adresu:
DRAUGAS,
4545 W. 63rd Str.,
Chicago, Ill. 60629

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7252
RADIJO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS APARATŲ
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val.: pirmad., antrad. ir ketvirtad 6 iki 7:30 val. vakaro
Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.
Pagal susitarimą
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

PR 8-3229
DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
2858 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
8007 W. 83 Pl., Justice, Il., 599-0500
Priima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA
Tel. — 695-0533
FOX VALLEY MEDICAL CENTER
860 Summit Street
Route 58 — Elgin, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1 iki 7 popiet, antrad., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1—4 ir 7—9; antrad. ir penktad. 10—4, šeštad. 10—3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So., Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akių Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso telef. PR 8-2220
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 v. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Visi telefonai 652-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad ir šeštad tik susitarus.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius. Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. šeštad. 12-2 val. p. p. o trečiad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofiso telef. RE 7-1168
Rezid. telef. 239-2919

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. nuo 3 iki 7 val. p. p.
Tik susitarus

Tel. — 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
ofisai:
111 N. WABASH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
2628 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet ir ketv. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2880; rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RE 5-4410
Rezid. GR 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak. antr. ir penkt. nuo 1-3 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223
Atostogose nuo spalio 18 d. iki lapkričio 11 d.

Ofiso tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — Iš anksto susitarus

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6848 South Albany Avenue
Val.: Pirmad. 6-8 p. p. antrad. 2-5 p. p. penktad. ir šeštad. 2-4 p. p. Kitom dienom tik skubių reikalų susitarus.

Tel. Ofiso PR 6-6446
DR. F. C. WINSKŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Ofiso tel. 767-2141; namų 636-4850
Val.: pirm. antr. ketv. 2-5 ir 6-8, penktad. 2-5. Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 767-2141; namų 636-4850
Val.: pirm. antr. ketv. 2-5 ir 6-8, penktad. 2-5. Šešt. pagal susitarimą.

Okupuotoje Lietuvoje

ŠEIMA, SANTUOKOS, SKYRYBOS

Šeima yra lygiai sena. kaip ir visa žmonija. Tai pagrindinė institucija, be kurios negalėtų egzistuoti visuomenė. Šeima sukuriama vyro ir moters (žmonos) santuoka. Iš jos gimsta vaikai ir tolimesni ainiai. Šeima tad yra pagrindinė visuomenės ląstelė, be kurios nebūtų bendruomenės, tautos, valstybės.

Lietuviai iš seniausių laikų šeimomis gyveno. Senesniais laikais ir nepriklausomybės metais vyro ir moters santuoka buvo bažnyčios laiminama, laikoma neišardoma. Tik labai retais atvejais buvo galimos skyrybos. Ištuokų skaičius tad buvo labai mažas, kad apie jį plačiau kalbėti netenka.

*

Kitaip okupacijų metais. Atsirado ir kitoks šeimos sąvokos aptarimas bei aiškinimas: "Sovietinė šeima — visai naujo tipo šeima. Svarbiausia sovietinės šeimos pareiga yra komunistiškai auklėti augančiąją kartą, ugdyti bei vystyti jos fizines ir dvasines galias". Šitaip šeimą aptaria sovietinių rusų įstatymai.

Praktiškai, pagal komunistų nustatus, šeima turi būti tam tikra dirbtuvėlė, kuri gamintų ir augintų naujus komunistus, kurie reikalingi komunizmui plėsti ir pasaulinei revoliucijai sukelti. Komunistai suteikia tėvams teisę gimdyti ir auginti vaikus, tačiau griežtai nustato, kad jų dvasiniis auklėjimas būtų ne toks, kokio tėvai nori, bet kokį diktuoja komunistų partija.

1940.VIII.15 bolševikai įvedė okupuotoje Lietuvoje civilinės metrikacijos nuostatus, kurie nustatė santuokų ir skyrybų tvarką. Tų pačių metų XI.30 dekretu okup. Lietuvoje įvesti Sovietinės Rusijos vedybų ir skyrybų kodeksai. Nuo 1970 m. veikia kiek pakeistos Sovietų metrikacijos nuostatai.

*

Bolševikinės santuokos medis išaugo, pribrendo ir ėmė duoti savo vaisius. Tie vaisiai neskanūs ir jais patys bolševikai nesidžiaugia. Dažnos skyrybos — sovietinių laikraščių dienos tema. Susipažinkime su šia Lietuvos žmonių problema ir mes. Statistines žinias ir faktus imame iš oficialių sovietinių šaltinių ir spaudos. Skaičių kalba, tiesa, nuobodi, bet skaičiai labai daug pasako.

1960 metais Sovietų Sąjungoje vienam tūkstančiui gyventojų teko 1,3 ištuokos, o per dešimtį metų jų skaičius išaugo dvigubai — 2,6. Okup. Lietuvoje skyrybų skaičius per tą patį laiką išaugo nuo 0,9 ligi 2,2, taigi du su puse kartų. 1970 m. Sovietų Sąjungoje buvo 636,232 ištuokos; okup. Lietuvoje per tą laiką buvo 9,7 ištuokos vienam tūkstančiui gyventojų. Šia proga prisimintina, kad 1954 m. Lietuvoje legalių ištuokų tebuvo 1400, o 1969 m. jau 6700. Kiekvieną savaitę įvyksta apie 130 skyrybų. Taigi Lietuvoje kas ketvirta - penkta sudaryta santuoka nutraukiama. Daugiausia ištuokų buvo 1966 m. — 2,8.

*

O kaip pas kaimynus? Latvijoje dar blogiau. Ten išsituokiama dvigubai daugiau, kaip Lietuvoje — 4,6 (tūkstančiui); Estijoje — 3,2, Rusijoje — 3,2, Ukrainoje — 2,9. Per pusę mažiau ištuokų. kaip Lietuvoje, yra Armenijoje ir Gruzijoje.

Grįžtant prie Lietuvos (1970 metų duomenimis), daugiausia išsituokia šeimos, drauge pagyvenusios 10 - 20 metų ir daugiaau — 39,25%; išgyvenę 5-9 metus — 27,6 proc., nuo 1 ligi 4 metų — 28,57 proc. Taigi daugiau kaip du trečdaliai (66,85 proc.) nutraukiama tokių santuokų, kurios sudarytos prieš 5 - 20 ir daugiau metų.

Miestuose yra daugiau ištuokų kaip kaimuose. 1970 m. tūks tančiui gyventojų ištuokų buvo: Rygoje — 6,7 (visoje Latvijoje 4,6), Taline — 4,8 (Estijoje 3,2), Vilniuje — 3,8 (Lietuvoje 2,2).

*

Pati sovietinė spauda ir atsakingi bolševikų pareigūnai nurodo. kad svarbiausia ištuokų priežastis yra sistemingas girtavimas, sudaręs daugiau kaip trečdalį visų ištuokų (34,85%). Kitos priežastys: sutuoktinių neištikimybė — 31,09 proc. charakterių skirtumas — 15,05%, lengvabūdiškai sudarytos santuokos — 5,15 proc.

Nemaža skyrybų įvyksta dėl sutuoktinių amžiaus skirtumo, kai pvz. 40 - 50 m. vyras veda aštuoniolikmetę, 45 m. mokytojas veda abiturientę, 70 metų našlys 35 m. merginą ir pan. Tokių jungtuvių buvo daug pokario metais, kai moterų buvo nepalyginamai daugiau, kaip vyrų. Net ir dabar moterų Lietuvoje yra 211,800 daugiau, kaip vyrų.

*

Sovietiniai sociologai ieško skyrybų didėjimo priežasčių. Nurodoma, kad svarbiausia jų esanti industrializacija, kai vis daugiau moterų dirba fabrikuose ir kai jos tuo pačiu, gaudamos atlyginimą, darosi nepriklausomos nuo vyrų. Tačiau jie nemini fakto, kad labai daug skyrybų įvyksta dėl nepaprasto moterų pavargimo (jos, sulygintos su vyrais, dirba prie sunkiausių darbų) įmonėse, statyboje ir kitur. Daug skyrybų įvyksta ir todėl, kad vedusiųjų šeimos negauna atskirų butų, gyvena drauge su kitomis šeimomis. Iš čia atsiranda įvairių pavojų, "gundymų", svetimoterystės atvejų ir panašiai.

Tačiau bolševikų įstatymai nelaiko svetimoteriavimo skyrybų priežastimi ir dėl "pripuolamos" neištikimybės sutuoktinių neišskiria.

*

Pabaigai keletas kito pobūdžio statistinių duomenų.

Aukštąjį mokslą baigusiųjų dirbančiųjų skaičiuje Lietuvoje pirmauja moterys, santykis su vyrais 507:487. Visoje Sovietų Sąjungoje šis santykis yra lygus. Per paskutinius 11 metų baigusiųjų aukštąjį mokslą moterų skaičius Lietuvoje padidėjo 2.3, o vyrų — tik du kartus.

Yra profesijų, kur moterys pirmauja prieš vyrus. Taip 80 procentų visų Lietuvos mokytojų yra moterys. Panašus santykis ir gydytojų tarpe: 73 procentai gydytojų yra moterys. Prekyboje, visuomeniniame mai tinime ir materialinės technikos tarnybose 73 proc. moterys. Trečdalis visų inžinierių — moterys. Finansų, kredito ir draudimo įstaigose tarnautojų tarpe yra 75 proc. moterų. Pramonės darbininkų skaičiuje — moterų yra 47,4 proc. Ištuokų reikalaujančių sutuoktinių tarpe moterys taip pat pirmauja — 52,6 procentai.

Okup. Lietuvoje sutuoktiniai gali pasilaikyti savo pavardes. Vyras gali priimti žmonos pavardę, lygiai kaip moteris vyro.

b. kv.

POŽEMINIS EŽERAS

Rajastano valstijoje, Šiaurės Indijoje, atidengtas didžiulis požeminis ežeras. Jo plotas siekia 41.000 kvadratinių kilometrų ir jis gali žemės ūkiui duoti kasdien 500.000.000 kubinių metrų vandens.

Rajastano vyresnybė tuoj ėmėsi šį vandens rezervuarą naudoti ir netoli Bikaner miesto įruošė galingus vandens siurblius, kurie per valandą išsiurbia 112.500 litrų vandens. **A. T.**

— JAV 1973 m. mirčių nelaimingais atsitikimais buvo 17,000, sužeistų 11.5 mil.

Toronto lietuviai spalio 5 d. demonstruoja prieš Australijos vyriausybės nutarimą pripažinti Baltijos valstybių okupaciją. Nuotr. St. Dabkaus

ŪKINIS PREZIDENTO PLANAS

Vargu bus sėkmingas kovoti prieš infliaciją

GEDIMINAS GALVA

Pasaulyje didžiausio ūkinio pajėgumo kraštas — JAV pergyvena sunkmetį. Pramonės prieauglis yra nedidelis, o jos gamyba, pasaulinės pramonės gamybos apimtyje, pamažu mažėja. Pramonės gamybos mažėjimas vyksta dėl eilės priežasčių: lyginant su kitais pramonės kraštais mažesnis kapitalo įdėjimas, nepakankamas darbo našumas.

Pačiame pajėgiausiame pasaulyje žemės ūkio gamybos krašte, dėl neapdairios ūkio politikos, žymiai pakilo maisto gaminių kainos. Pramonės žaliavų, o ypač naftos, kainų pakilimas turėjo įtakos į gamybos kaštus ir gaminių kainas.

Dėl eilės priežasčių užsienyje susitelkė du kartus, pastaruoju metu, nuvertintų dolerių milžiniškos sumos.

Užsienio prekybos ir net mokėjimų balansai nesuvedami. Seniai įsibėgėjanti infliacija šiais metais dar sustiprėjo. Jai tapus didžiuoju priešu ūkinei pusiausvyrai išlaikyti, pasireiškė kitas priešas, ūkinis atoslūgis, kuriam gydyti reikalinga visai kitų vaistų. Vertybių biržoje vyko ryškus pasimetimas, nes per pirmuosius R. Fordo prezidentavimo du mėnesius krito virš 200 D. J. taškų.

Prezidento susirūpinimas

R. M. Nixonas darė kelis prieš taringus ūkio politikos posūkius, kurie dar labiau įsiūbavo infliaciją. Vidaus politinės kovos jį palaužė daryti ryžtingesnius sprendimus gegužės mėn. Jo įpėdinis R. Fordas paveldėjo įpareigojantį palikimą, nes Federal Reserve bankas jau nepajėgė diskonto politika apvaldyti infliacijos, tačiau padarė didelę žalą ypač namų statybai.

R. Fordas, mažai tenusimanydamas ūkiniais klausimais, tarėsi su įmonių ir darbininkų sąjungų vadovais, kurie kėlė priešingus reikalavimus. Įmoninkų atstovai jį palenkė savo pusėn nenaudoti kainų ir atlyginimų priežiūros. Jis, kaip ir R. Nixonas, ėmė skelbti. kad bet kuri ūkio priežiūra esanti nereikalinga. R. Nixonas vis tik priežiūrą labai nevykusiai panaudojo. Nežinia dar, kas gali ir R. Fordui nutikti.

R. Fordas, susigyvenęs su kongreso nuolaidomis, bandė ieš koti nuolaidų sprendimo 800 asmenų susirinkime, įvykusiame rugsėjo 27 - 28 dienomis, kuriame paryškėjo nepaprastas nuomonių skirtumas. Ten buvo atstovaujamos atskiros ūkio šakos, tačiau niekas neatstovavo vartotojų, kurie pakelia sunkiau sią infliacijos naštą, nors daugelis kalbėjo jų vardu. Ryškesnis susikirtimas vyko tarp darbininkų sąjungų, kaltinančių vyriausybę, ir įmonių atstovų.

Prezidento 10 siūlymų

R. Fordo 10 siūlymų toli nevienodos svarbos apvaldyti infliacijai. Teisingai jis pastebėjo, kad valdžia reikalaujanti kitus savo diržus suveržti, pirmutinė turi tai padaryti ji pati. Federalinio biudžeto apkarpymas tik 5 bil. dolerių mažos įtakos, gal 0.1 proc., turės į infliacijos raidą. Paskyrimas 3 bil. dolerių statybai skatinti parems šią šaką, tačiau dalimi pastūmės infliaciją. Geras sprendimas maisto gamybą skatinti, panaikinti varžymus ryžius ir žemės riešutus gaminti, bet prezidentas nei žodžiu neužsiminė maisto paruošėjų, kitų tarpininkų, kurie žymiai pakelia maisto gaminių kainas.

Reikia pritarti prezidentui dėl didesnių baudų naudojimo už įmonių sujungimą, monopolių įvedimą, bet žinoma, kad Antitrust Law nuo 1896 m. tebuvo gąsdinanti iškaba. Jei 1941 buvo 1000 įmonių, kurios apsprendė JAV ūkį, šiandieną neturime nė 200. Ypač šiame pokaryje vyko ir šiandieną tebevyksta įmonių sutelkimas, turintis milžiniškos įtakos šio meto infliacijos raidai.

Energetikos ūkis paliktas savieigai ir pasitenkinta maldavimu, kad vartotojai apkarpytų savo poreikius ir sutaupytų bent vieną milijoną naftos statinaičių per dieną. Prezidentas paminėjo eilę priemonių skatinti energetikos ūkiui, bet jos teliečia tolimesnę ateitį. Šiuo metu jis tenkinasi tik vartotojų gera valia taupyti, mažiau benzino naudoti, šaltesniuose butuose gyventi.
drėkinti.

Mokesčių politika

Siūlymas 5 proc. pajamų mokestį pakelti 1975 m., pradedant 7,500 dol. asmeniui per metus, palies vidurinį sluoksnį ir darbininkus, nes turtingesnieji ras būdą šio mokesčio išvengti. Mokesčių pakėlimas teturės psichologinės reikšmės kovoti prieš infliaciją.

Visai kitoks vadinamas bendrovių pajamų mokestis, nes jis gali būti perkeltas vartotojams, taigi padidinti infliacijos įsibėgėjimą.

Tiesioginių mokesčių pakėlimas negali būti įgyvendintas be kongreso pritarimo. Kongrese vyrauja labai skirtingos nuomonės dėl prezidento siūlymų infliacijai sulaikyti. Kongresas vargu šį prezidento siūlymą svarstys prieš rinkimus. Po rinkimų, jei demokratams pavyks daugiau senatorių ir atstovų turėti, vargu jie pritars asmeninių mokesčių pakėlimui. Demokratai ir net kai kurie respublikonai ieškos kitų pajamų šaltinių bedarbiams šelpti ar viešiesiems darbams organizuoti.

Daugelis prezidento siūlymų yra panašūs į rūmo statymą ant pustomo smėlio. Žinoma, tai geriau, negu visiškai nieko nedaryti. Minėti siūlymai psichologiškai kiek sustiprino gyventojų pasitikėjimą, kad apie infliaciją ne tik kalbama, bet ir žadama kai ką daryti jai pažaboti. Kai išryškės, kad prezidento vadinama Win (Wipe inflation now) — laimėjimo programa netikroviška infliacijai sulaikyti, jis bus priverstas griebtis griežtesnių, nors ir pavėluotų, priemonių ligai gydyti.

Prezidento siūlymai rodo, kad šiuo metu jis tikrai nežino, kuris yra pats didžiausias krašto priešas — infliacija ar ūkinis atoslūgis. Prieš šiuos nelemtus reiškinius tuo pačiu metu kovoti nėra lengva.

SLAPTA RANKA PORTUGALIJOJ

Komjaunuolių siautimas. Areštai. Įspėjimas kunigams

A. J. STANIUS

Antroji Portugalijos revoliucija rugsėjo 30 d. buvo nekruvina, kaip ir pirmoji, bet ne be aukų. Pirmosios revoliucijos metu balandžio 25 d. į kalėjimus pateko Caetano slaptosios policijos nariai, o dabar gen. Spinola šalininkai.

Toji antroji revoliucija neįvyko staiga. Ji prasidėjo ne vyriausybėje ir ne kurioje nors partijoje. Jos kilmės vieta nežinoma. Nežinomi ir tie asmenys, kurie ją pradėjo. Viena tik yra žinoma, kad karinėje juntoje buvo didelis nuomonių skirtumas, kaip tai aišku iš gen. Spinola kalbos visai portugalų tautai, atsistatydinant iš prezidento pareigų. Gen Spinola pasakė: "Mano ištikimybės jausmas neleidžia man išduoti tautos, kuriai aš pats priklausau ir kuriai yra paruoštos naujos vergijos formos po priedanga klaidingos laisvės". Tie žodžiai be komentarų pasako, kad gen. Spinola turėjo nusilenkti priešingų įsitikinimų kariškiams ir pasitraukti.

Kas vadovauja?

Yra aiškiai žinoma, kad karinėje juntoje buvo ir yra nuosaikieji demokratai ir kairieji. Kurių daugiau, niekas nežino.

Pirmoji revoliucija balandžio 25 d. buvo suorganizuota ir įvykdyta vadinamo Kariuomenės revoliucinio judėjimo vadovybės. Kas tam judėjimui vadovauja? Vadovaują asmenys laikomi griežtoje paslaptyje. Tik yra žinoma, kad koordinacinį judėjimo komitetą sudaro 25 aviacijos karininkai, 30 laivyno karininkų ir 60 armijos karininkų. Šitas komitetas skiria iš savo narių 21 asmens Valstybės Tarybą, iš kurios septyni yra specialūs vyriausybės kontrolieriai. Komitetas savo direktyvas perduoda Valstybės Tarybai, o ši ministerių kabinetui.

Jei gen. Spinolai pasitraukus, Valstybės taryba privertė prezidentu būti gen. Gomes, kuris yra kairiųjų pažiūrų, tai reiškia, kad toji slaptoji ranka, kuri diriguoja, yra raudona.

Sekantys įvykiai tą spėjimą ryškiai patvirtina. Pirmąją naktį po gen. Spinola atsistatydinimo buvo areštuota 60 gen. Spinola šalininkų. Ryte gatvėse pasirodė ginkluoti jaunuoliai, priklausą pusiau kariškai kairiųjų organizacijai Copcon, kurie darė kratas ir areštus jiems įtariamų asmenų. Tūkstančiai komunistų reiškė džiaugsmą, tuoj suruošę demonstraciją, kad nuverstas gen. Spinola. Šalia Portugalijos vėliavos buvo nešamos komunistinės vėliavos.

Tą pačią dieną min. pirm. Senhor Goncalves, kuris irgi yra kairysis, per Portugalijos televiziją ir radijo įspėjo katalikų kunigus, kad rūpintųsi tik vaikų auklėjimu, bet nerašytų į parapijinius laikraštėlius prieš komunistus, nes tai esanti kova prieš demokratiją.

Pagaliau įvedimas griežtos spaudos cenzūros, paliekant laisvę tik komunistiniams laikraščiams, jau yra gana aiškus įrodymas, kad slaptoji ranka yra komunistinė ranka. Portugalų komunistų partijos vadas Alvaro Cunhal yra treniravęsis komunistinių perversmų taktikoje Maskvoje ir Prahoje. Jo ranka nematoma, bet jaučiama.

Gen Spinola ateitis

Visi sutinka, kad gen. Spinola politinė karjera dar nebaigta. Nusivylęs kairiųjų įsigalėjimu, jis manąs organizuoti naują centro partiją, kuri jau galėtų dalyvauti ateinančių metų kovo mėnesį rinkimuose į portugalų seimą. Politiniai stebėtojai mano, kad tai

(Nukelta į 5 pusl.)

SENOJI MERKINĖ

JONAS MIŠKINIS

Lietuvos pietuose, kur sraunus Merkys, pasipildęs Stangės vandenimis, įteka į Nemuną, yra nedidelis Merkinės miestelis. Merkinė — viena iš seniausių Lietuvos gyvenviečių ,suvaidinusi didelį vaidmenį Lietuvos ir ypač Dzūkijos istorijoje. Viduramžiais čia vyko atkaklios kovos su atėjūnais kryžiuočiais už Lietuvos laisvę. Garsioji Merkinės pilis daug kartų buvo sugriauta, bet ir vėl atstatyta. Žalgirio mūšyje, galutinai palaužus kryžiuočių galybę, Merkinė ėmė sparčiai augti. Ne kurį laiką buvo administracijos, ekonominio ir kultūrinio pietų Lietuvos gyvenimo centras. Senąsias Merkinės miesto ribas rodo iki šių laikų išlikę mūriniai stulpai — iš rytų ir šiaurės vakarų pusės.

Magdeburgiškas miestas

Merkinės miesto raidą feodalizmo epochoje nulėmė valdovų suteikta Magdeburgo teisė arba savivalda. Kodėl čia, Dzūkijoje, savivalda buvo vadinama Vokietijos miesto vardu?Mat, Magdeburgas esąs net prie Elbės upės IX-XIII a. buvo vienas didžiausių ir turtingiausių Vokietijos miestų, žymus kultūros ir prekybos centras. Magdeburgas anuomet palaikė ryšius su Lietuva, Latvija, Estija, Lenkija, Rusija ir Nyderlandais.

Lietuvoje Magdeburgo teisę 1387 m. pirmasis gavo Vilnius. Jogaila, suteikdamas Vilniui Magdeburgo teisę, neišvardino, kokias gyvenimo sritis jis Vilniuje regiamentuos, nes, matyt, tai buvo suprantama be papildo, paaiškinimo. Iki to laiko Vilnius tvarkėsi Rygos pavyzdžiu. Tačiau naudodamasis Magdeburgo teise, Vilnius turėjo tik nuo Lietuvos didžiojo kunigaikščio priklausančią administraciją — magistratą, teismą ir iždą. XV a. pirmoje pusėje Magdeburgo teisė buvo suteikta ir kitiem Lietuvos miestam — Kaunui ir Trakam. O XVI-XVII a. — Merkinei, Anykščiams, Biržam, Kretingai, Lazdijam, Veliuonai, Vilkaviškiui, Šauliam ir kitiems miestams. Šios teisės buvo suteikiamos naujom gyvenvietėm ir XVIII a. Tačiau 1776 m. seimo nutarimu, ši teisė buvo panaikinta visiems miestam ir miesteliam, išskyrus Vilnių, Kauną ir Trakus. Bet po ketverių metų seimo nutarimų, teisė vėl buvo grąžinta visiem miestam, miesteliam ir dar suteikta tom gyvenvietėm, kurios iki to laiko Magdeburgo teisės neturėjo.

Tai va, tie Merkinės istoriniai stulpai — miesto ribos vartai. Miesto administracija iki tos ribos turėjo savo laisvą savivaldą.

Carinės Rusijos laikais

Mūsų laikais Merkinėje buvo apie 2000 gyventojų. Prieškariniais metais Merkinės tautinis veidas buvo gana neaiškus. Lietuviai, žydai, sentikiai rusai ir, kaip anuo metu buvo madoje — lietuviškai lenkišku žargonu kalbėjo, tariamieji "lenkai".

Rusų caro laikais Merkinė buvo prekybos centras. Merkinę jungia 4-ios plentų šakos, kuriomis prekybininkai lengvai galėdavo susisiekti su didesniais prekybos ir pramonės miestais, būtent: Kaunu, Vilnium, Gardinu ir Suvalkais. Prekyba vertėsi žydai, o kiti čionykščiai gyventojai — žemės ūkiu, žvejyba ir grybais.

Miestelis tvarkėsi savivaldybės teisėmis ir priklausė Trakų apskrities administracijai. Čia buvo pradžios mokykla, kurioje mokydavo tik rusiškai. Šioje mokykloje mokėsi prof. Krėvė-Mickevičius ir kiti Dzūkijos šviesuoliai. Merkinė turi gražius ir erdvius Dievo namus — bažnyčią, Jogailos laikais įsteigtą ir nedidelę rusų cerkvę, kuri stovėjo vidury turgaus aikštės.

Apylinkėje buvo keletas didesnių dvarų, kuriuose gyveno lenkiškoji bajorija. Lenkai dvarininkai turėjo didelės įtakos ne tik į vietos gyventojus, bet ir į dvasininkus, kuriems stengdavosi įkvėpti lenkiškosios kultūros pradus. Bažnyčioje dominavo lenkiškosios pamaldos su retais lietuviškais pragiedrėjimais. Dzūkai patriotai jaudindavosi dėl lenkiškų pamaldų ir ryžtingai kovojo, dažnai važiuodavo su prašymais pas Vilniaus vyskupą, kad Merkinės parapijai paskirtų lietuvį kunigą. Galop jų balsas po ilgų metų buvo išgirstas ir paskirtas klebonu kun. Jagminas, kuris ir pradėjo čionai tirpinti lenkiškumo ledus. Po jo mirties paeiliui susilaukė jauno, energingo ir didelio takto klebono kun. Kazimiero Ribikausko, kurio dėka po 1 - 2 metų lenkiškos pamaldos bažnyčioje beveik išnyko. Lenkai dvarininkai ir jų sekėjai labai pyko, intrigavo, vyskupui ir caro pakalikams rašiniėdavo skundus, bet kun. K. Ribikauskas to nebojo ir visada melagingiems skundams sugebėdavo pasiteisinti. Vėliau susilaukė vikaro kun. Cijūnaičio, kuris irgi prisidėjo prie lietuviškosios veiklos ir bažnytinio choro suorganizavimo, kuriam vadovavo vargonininkas Sčenulevičius.

(Bus daugiau)

Lietuvos Žemės ūkio akademijos 50 m. minėjimo ban kete agr. A. Boguslauskas ir agr. Č. Boguslauskienė garbės svečius vaišina iš Brazilijos atvežtu šampanu. Stovi iš k. agr. Aleksandras Boguslauskas, prof. dr. Pranas Jucaitis, prof. Balys Vitkus, agr. Česė Bogusl auskienė ir agr. Stasys Briedis. Sėdi iš k.: dr. Gaižiūnas, sol. Audronė Simonaitytė, muz. M. Motekaitis, v ysk. V. Brizgys, dr. Stasys Meškauskas ir Angelė Katelienė.

Nuotr. A. Šeštoko

ANEKDOTAI IR TIKROVĖ ST. PETERSBURGE

Iš Lietuvos atvežta į St. Petersburgą, Fla., keletas taiklių anekdotų, kurie čia dabar kartojami tarp gyventojų. Suminėsime čia keletą:

1. Kai buvo nuvykęs į Maskvą Nixonas, po pirmos geros nakvynės, Brežnevas. sutikęs Nixoną ir sako:

— Žinote, keistą sapną sapnavau. Mačiau sapne Washingtoną ir ant valstybinių rūmų mačiau plevėsuojančią raudoną vėliavą.

Nixonas atsiliepęs:

— Ir aš sapnavau keistai. Rodos, matau Kremlių, ir ant jo taip pat plevėsuoja raudona vėliava.

— Labai natūralu, — taręs Brežnevas.

— Bet kad ant tos raudonos vėliavos Kremliuje kažkoks užrašas, kurio negalėjau išskaityti, nes buvo kiniškas.

2. Kai buvo nutarta iškelti Stalino lavoną iš Raudonosios aikštės, kilo klausimas, kur jį padėti. Net imta svarstyti, ar negeriau būtų kur išgabenti į svetimą valstybę. Kreiptasi į daugelį kraštų, bet nei vienas nesutiko priimti. Bet Izraelis sutiko. Tačiau nuo šio plano atsisakyta, tariant:

— Mes jokiu būdu negalime mirusio Stalino vežti į Jeruzalę, juk ten miręs trečią dieną prisikėlė...

3. Vienas apie 10 metų berniukas atvykusiam į Lietuvą pasakė tokį Lietuvos moksleivių kartojamą anekdotą — mokytojas, atėjęs į klasę, klausia:

— Na, vaikai, kas yra mano ir visų mūsų geriausias draugas?

Vaikas susimąsto, bet atsakymo neduoda.

— Nagi — Stalinas, kaip gi jūs nežinot?!

Tada vienas moksleivis klausia:

— Mokytojau, kas yra mano draugas Jonas?

— Kaip aš galiu žinoti?!

— Jei tamsta nežinai mano draugo, kaip aš ar kiti galime žinoti, kas yra jūsų draugas?!

Šiuos anekdotus, atvežtus iš Lietuvos, kartojo gausus būrys lietuvių, susirinkusių į turtingas vaišes Idos ir Jono Valauskų namuose, St. Petersburge, Fla.

Lietuviai čia mėgsta svečiuotis. Daugelis jų — pensininkai. Nei laikas, nei darbas jų labai nevaržo, o šmaikščios šeimininkės stalus nukrauna skanėstais. Žmonės čia saulėti, kaip ir pati gamta. Tiek čia margaspalvių gėlių, amžinai žaliuojančių dekoratyvinių krūmų. St. Petersburge nėra taršą skleidžiančių fabrikų, valgis gaminamas daugiausia elektrinėse virtuvėse, tai oras tyras ir švarus, ypač, kad namai retai sustatyti, su plačių kiemų tarpais. Nėra labai arti gazolino dūmus skleidžiančio aerodromo. St. Petersburgas yra vienas iš pačių patraukliausių miestų JAV-se, net ir spalvotųjų problemos čia nėra — jie negausūs, o ir jiems skiriama šalpa ne tokia, kad masiniį jų antplūdį čia viliotų.

Dėl to čia ir plaukia vis nauji lietuviai. Neseniai patogias kondominijas įsigijo du Chicagos daktarai.

Miestas išraižytas kanalais, įlankomis ir daugelis namų čia prie viliojančio vandens.

Vaišingieji Bronė ir Aleksas Urbonai tais Petersburgo malonumais džiaugiasi, valdydami ir namą sūnaus, kuris turi aukštas pareigas Guatemaloje.

Kazys Kleiva, Pasaulio Lietuvių Katalikų bendrijos pirmininkas, čia energingai ugdo religinį katalikų sąjūdį, kitų talkinamas suorganizavęs Lietuvių katalikų komitetą, kuris jau leidžia gerai redaguojamą "Lietuvių Šeimos" biuletenį su gausiomis, suglaustai perteiktomis informacijomis. Viktorija Kleivienė yra vaišinga šeimininkė jų hibiskų krūmais supamame name.

Dantų gydytoja Bronė Zelbienė pradžiugina lietuvius savo kupletais — humoristiniais eilėraščiais. Abudu su vyru agronomu Pranu įsikūrę vienoje iš moderniausių kondominijų ir džiaugiasi, kad nereikia rūpintis nei žolės piovimu, nei kieno prie žiūra. Viskas sutvarkyta, aplinkui penketas maudymosi baseinų, pakrantėmis jaukūs pasivaikščiojimai.

Ramią vietelę savo auksinio amžiaus tarpui įsigiję Saldukai iš Washingtono. Džiaugiasi čia amžinąja vasara Palčiauskai ir daugelis kitų, kuriuos kita proga jau suminėjome.

Angelė Karnienė. sumani nejudomos nuosavybės pardavėja, ne vienam lietuviui padėjo čia nuolatine pastoge apsirūpinti. Visa Karnių šeima gieda katedros chore.

St. Petersburge jau yra gal netoli 2,000 lietuvių ir būtų pribrendęs reikalas turėti specialų kunigą lietuvių sielovadai. Dabar jiems čia padeda amerikiečių parapijoj besidarbuojąs kun. Pr. Dauss.

Sėkmingai veikia lietuvių klubas — nuolatinė lietuvių susitikimo vieta sekmadieniais. Čia skanūs pietūs, smagūs muzikos garsai, laimėjimai. Klubo pirm. K. Jurgėla.

Parengimuose turiningas paskaitas laiko, kalbas pasako dail. A. Rūkštelė, kurio namai dabar kaip meno muziejus, gausiai, lietuviui artimais, kūriniais nukabinėti.

Čia labai turtinga gamta, kaip tą teko stebėti ilgiau svečiuojantis vaišinguose namuose Idos ir Jono Valauskų, lietuviško kryžiaus Postlande iniciatorių ir statytojų.

Čia savo kieme galima pasiskinti bananų, apelsinų, citrinų, mango, avokado, papajos ir kitų vaisių. Dekoratyviniai krūmai žydi visokiomis spalvomis. kai kurie medeliai, kaip pvz. orchidejos medis, nakčiai pusiau sulenkia savo lapus. Šlama palmės — tikras botanikos sodas, o kai pas Valauskus, tai beveik ir zoologijos sodas — kur prie durų rytais, vakarais renkasi grūdų ir duonos palesti įvairūs paukščiai, kur ežerėly iš rankos žuvelės maistą gaudo, kur net vėžliai išropoja užkandžiauti.

Pati Ida Valauskienė — taktiška, tolerantinga visuomeninkė, turinti gabumų kaip tapytoja ir jos paveikslai puošia ne vien jos pačios, o ir kitų salionus.

Jonas Valauskas parodė daug iniciatyvos steigiant Romo Kalantos šaulių kuopą. Nuo pirmų dienų įsijungė į Brazinskų išlaisvinimo pastangas, organizavo laiškus ir telegramas, prašydamos amnestijos, dabar įsijungė į finansinę paramą jiems atvykti į JAV. Keliais šimtais dolerių parėmė Brazinskų vadavimo fondą. Jo veiklumas daug pasireiškė steigiant šį fondą, surinkusį daug aukų. J. Valauskas savo archyve turi šimtus laiškų iš įvairių amerikiečių įstaigų ir aukštų pareigūnų, atsiliepusių į jo raštus lietuviškais reikalais. Laiškų rinkiny yra ir raštas A. Mockapetrio, pabėgusio nuo raudonųjų ir sulaikyto Graikojoje.

J. Valauskas surinko po 300 parašų po laiškais sen. Percy ir kongresmanui Hanrahan, krei piantis Simo Kudirkos reikalu.

Paskutiniu metu iš jo ėjo laiškai Australijos ir N. Zelandijos įstaigoms, protestuojant prieš Lietuvos užgrobimo pripažinimą.

Apskritai, St. Petersburg lietuvių kolonija turi ryžtingų ir sumanių asmenų. Ji nuolat auga ir augs, turėdama skaidrią ateitį.

Lietuviams net pavyko laimėti ir kitataučių dėmesį. Tai ypač pasireiškė plačiai pagarsėjusiu lietuvių gyvojo paveikslo ir šokėjų pasirodymu didžiajame miesto parade, o taip pat laimėjimu įtakingų amerikiečių dėmesio. Pvz. Marjorie Schuck išleido net rinkinį savo kalbų dėl Lietuvos laisvės "Speeches and Writings for the Cause of Freedom".

Pažymėtina, kad St. Petersburg mieste yra ženklų susidomėjimo religija. Ant automobilio teko pastebėti šūkį:

— Jei tavo Dievas miręs, kreipkis į mano Dievą — Jis gyvas.

Pajūry kalbėjomės su viena amerikiete, kuri čia buvo atėjusi su dviem savo dukromis — aukštesnės mokyklos auklėtinėmis. Jos jau buvo beeinančios namo, kai motina grįžo ir pratarė:

— Gal jau niekada daugiau jūsų nebematysiu. Noriu pasakyti, kad mes mylime Jėzų. Jis yra gyvas.

Juozas Daugailis

CHICAGOJE KIRPS AVIS

Lincolno parko zoologijos sode spalio 25-26 dienomis bus demonstruojami ūkio darbai, jų tarpe ir avių kirpimas. Demonstruos Illinois universiteto žemdirbystės studentai, atvykę iš Champaign-Urbanos. Jų bus netoli šimto.

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radio Programa Naujojoj Anglijoj, iš stoties WLYN, 1360 banga, veikia sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduodama vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdutės pasaka. Šią programą veda Steponas J. Minkus. Biznio reikalais kreiptis į: Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuvė, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. Telefonas AN 8-6489. Ten pat gaunamas ir dienraštis Draugas.

INDIJOS RELIGINĖ IŠMINTIS

originali, dalykinė studija apie vieną iš šviesiausių Indų religijos laikotarpių parašyta Vytauto Bagdanavičiaus

Kai Azijos religijos šiandien perša mums savo mokslą ir kai kai kurios jų sąvokos darosi kasdieniniai mūsų žodžiai, verta yra susipažinti, kas tose religijose yra vertingo ir ko jose nėra.

Šis atspaudas iš Draugo kainuoja 3 dol. ir yra gaunamas Drauge ir pas platintojus.

"LIETUVOS ATSIMINIMAI"

Radijo Valanda jau 30 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams. Kas šeštadienį nuo 4 iki 5 val. p. p., iš WEVD Stoties New Yorke (1330 kil. AM ir 98.9 meg. FM).

Direkt. — Dr. Jokūbas J. Stukas.
1467 Force Dr.
Mountainside N. J. 07092
Tel. 232-5565 (code 201)

Kviečiame taip pat klausytis Lietuviškų Kultūrinių Valandų anglų kalba, iš Seton Hall Universiteto radijo stoties, (New Jersey WSOU) (89.5 meg. FM) Pirmad. 7:30-8:30 val. vak. (Vadovauja prof. J. Stukas).

ŠVENTOS MIŠIOS LIETUVIŠKAI

Visos nekeičiamos šv. Mišių dalys yra atspausdintos vienoj labai gražiai išleistoj knygelėje. Su šia knygele kiekvienas gali labai lengvai sekti naująsias šv. Mišias.

Kai kunigas ar lektorius atskaito kintamąsias dalis, Jūs šioj knygelėje galite sekti visas nekintamąsias šv. Mišių dalis. Tekstas stambiomis raidėmis.

Taip pat rasite rinkinį dažniausiai giedamų šv. Mišių metu giesmių. Tai labai naudinga knygelė.

Užsisakykite šį šv. Mišių vadovą lietuvių kalba.

Užsisakykite šį naują šv. Mišių vadovą lietuvių kalba.

Kaina 50 centų. 10% nuolaida, perkant 50 kopijų; 25% nuolaida, perkant daugiau kaip 50.

Rašykite šiuo adresu:

DRAUGAS
4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

Perskaitę "Draugą", duokite jį kitiems.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

Marquette Pke. savininkas parduoda 7 butų namą apyl. 69-tos ir Rockwell. Skambint **476-7317**

Perkant Sau Pastogę

10 butų mūras, 2 auto garažas. Naujas gazu šildymas. Aluminijaus langai. Virš $17,000.00 metams pajamų. Pirkėjui su $24,000.00 galima paskola.

4½ kamb. modernus 15 metų mūras. platus lotas. Marquette Parke. $22,500.

2 butų mūras, 2 auto mūro garažas. 50 pėdų lotas. Graži apylinkė 67 ir Kedzie. $37,500.00.

4½ kamb. 16 metų mūras ir garažas. Našlė atiduoda už $15,000.00

2 butų mūras ir 3 kamb. basemente. Garažas. Arti ofiso $28,500.00.

Liuksus, 2 po 6 kamb. mūras. Atskiri šildymai. Mūro garažas. Blokas nuo Parko. Kaina apžiūrėjus ir susitarus.

6 kamb. mūras. Arti Parko ir 71 St. Platus lotas, garažas. $17,500.00.

2 butų med. 1½ aukšto namas. Naujas gazu šildymas. 50 p. lotas. Garažas. Marquette Parke. $15,500.

Išnuomotas 2 butų mūras, 2 po 5 kamb. Atskiri gazu šildymai. 2 blokai nuo parko. Reikia savininko. $26,500.

Puikus mūro namas. 2 butai, garažas 6 kamb. viršuj ir 3 kamb. rausam basemente. Garažas. Arti parko. $21,900.

VALDIS REAL ESTATE
7051 S. Washtenaw Av. RE 7-7200

NAMŲ REMONTAS
PRIEINAMA KAINA
Talsau ir naujai įrengiu vonias, virtuves ir naujas lubas. Įrengiu kambarius rūsy. Dažau.
Zigmas. Tel. 651-9625 ar 778-0838

Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, maistas, doleriniai CERTIFIKATAI IR AUTOMOBILIAI
COSMOS PARCELS EXPRESS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
3333 S. Halsted, Chicago, Ill. 60608
Tel. WA 5-2737; 254-3320
V. Valantinas

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas — Valdymas
Draudimai — Income Tax
Notariatas — Vertimai
BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 S. Kedzie Ave., 778-2233

ŠIMKUS REAL ESTATE
NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
Tvarkingai patarnauja visais Real Estate reikalais. Be to čia veikia Notariatas, daromi ir liudijimai, vertimai, užpildomi pilietybės pareiškimai ir įvairūs blankai.
4259 So. Maplewood, CL 4-7450

MISCELLANEOUS

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Gerų prekių didelis pasirinkimas Automobiliai, šaldytuvai, televizijos, doler certifikatai, maistas, akordeonai.
2608 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629
TELEF. — WA 5-2787.

NAMŲ APŠILDYMAS
Taisau senus ir įdedu naujus pečius. Pigiai išvalau ir alyviniu perdirbu dėl dujų. Įdedu vandens šildytuvus. Kreiptis —
A. BANYS — 447-8806

MOVING
SERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
TEL. — WA 5-8063

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632, tel. YA 7-5980

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas. Įvairių atstumų
323 WEST 34th PLACE
tel. FRontier 6-1882

Remkite tuos biznierius, kurie skelbiasi "Drauge".

REAL ESTATE

42 ir Campbell. 5 kamb. medinis. pilnas beismentas. Karštu vand. apšild. 2 maš. garažas. Žemi taksai. Kaina $15,900.

70th & Artesian, 3-jų miegamųjų. mūrinis. Nauja gazo šilima. Garažas. Tik $18,500.

68th ir Artesian — 5 butų mūr., garažas ir medinis 4 kamb. namas prie gatvelės, viskas už $45,900.

40th ir Albany, 2 butų, mūr. Garažas. 4 kamb. medinis namas prie šono. Prašo $32.000.

57th ir Mozart St. 3-jų butų mūr. bungalow. $430.00 mėn. pajamų. Tik $26.500.00.

127-ta ir Archer — parduodama 10 akrų žemės. Prašo $7,900 už akrą.

71 ir Maplewood. 4 miegamų mūras, 2 maš. garažas. $19,900.

67 ir Lawndale. Liuksusinis 3 miegamų. 15 metų senumo mūras. $38,500.

70 ir Fairfield. 3 apartmentų mūras. 18 metų senumo. $43,500.

44 ir Talman. 2-jų butų po 3 miegamus mūrinis. $33,900.

65 ir Rockwell. Mūrinis, 2 po 6 kamb. $29,900.

DRAUDIMAI — INSURANCE

Namų pirkimas bei pardavimas
Butų nuomavimas
Namų, mašinų, sveikatos ir gyvybės
BUD'S REALTY
BALYS BUDRAITIS
4369 So. Archer Avenue
Tel. — 254-5551

6 kamb. med. bung. 69 ir Talman. Pajamos sklepe. Tuščias. Pigus.

4 kamb. didelis 22 m. mūr. bung. 70 ir Talman. Galimos pajamos sklepe. Mūr. gar. Tuščias ir nebrangus.

5 kamb. (3 mieg.) 25 m mūr. bung. 71 ir Talman. Gar. Nebrangus.

2 butai po 4½ ir 3 kamb. sklepe 20 m. mūr. 71 ir Francisco. Gar. Pasiūlymas.

6 kamb. mūr. bung. 71 ir Rockwell. Gar. Reikia parduoti.

2 butai po 6 kamb. mūr. 69 ir Talman. $28,500.

1½ aukšto 20 m. mūr. 71 ir California. 5 ir 4 kamb. Gar Pasiūlymas.

5½ kamb. 20 m. geras mūr. bung. 72 ir Richmond. Cent. vėsinimas. Sutvarkytas sklepas. Galima tuoj užimti. Pasiūlykit.

2 butai po 5½ kamb. mūr. 67 ir California. Gar. $28,500.

4 butai po 3 kamb. mūr. 64 ir Francisco. Palikimas — pasiūlykit.

LEONAS REAL ESTATE
2741 W. 69 Str. 925-6015

IŠNUOMOJAMA — FOR RENT

Išnuomojami viengungiams vyrams kambariai. Naudotis virtuve. Skambint 847-6291

MISCELANEOUS

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plaunam ir vaškuojame visų rūšių grindis
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos Radijai
Stereo ir oro vėsintuvai
Pardavimas ir taisymas
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St. — Tel. 776-1486

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ar perstatau senus visų rūšių namo apšildymui pečius, air conditioning ir vandens boilerius. Darbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60609
Tel. VI 7-3447

GĖLĖS
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
2443 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834
Vestuvėms, banketams, laidotuvėms ir kitokioms progoms

"Drauge" galima gauti visokių vizitinių kortelių, atspausdintų įvairiom raidėm. Kainos visiems prieinamos. Greitai atliekamas užsakymas.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. Gi skelbimų kainos visiems prieinamos.

HELP WANTED — MOTERYS

Dependable live-in Housekeeper — childcare, 3 children in school, own room, bath & T. V. Top Salary and home for right person, references, some English necessary.
TEL. — 295-2933

R.N. or L.P.N.
By Education
Full or part time 3 p.m. to 11 p.m. Shift differential. Concord extended care center.
9401 S. Ridgeland, Oak Lawn, Ill.
TEL. 599-6700

HELP WANTED — VYRAI

LATHE OPERATORS
Full or Part Time. Retired or Semi-Retired people welcome.
TEL. — 678-5850
Schiller Park, Illinois

CUSTODIAN
FOR APARTMENT BUILDING
Exper. residential building custodian. Able to assume full mechanical and maintenance supervision of high rise in progressive Uptown community. Only responsible mature married man will be considered. Excell. sal. and attractive 1 or 2 or 3 bedroom apt. and parking provided.
CALL — 787-1144

Apartmentinio Namo Prižiūrėtojas
Reikalingas prityręs rezidencinio namo prižiūrėtojas, sugebas atlikti pilną mechaniką ir išlaikymo darbų priežiūrą. "High rise" pastatas progresyvioje Uptown bendruomenėje. Pageidaujama tik atsakingas, subrendęs, vedęs žmogus. Puikus atlyginimas ir patrauklus 1, 2, 3 miegamųjų butas, ir vieta automobiliui pasistatyti.
Skambint – 787-1144

ĮSIGYKITE DABAR

Maža lietuviška dovana
★
Visuose lietuviškuose namuose turėtų būti lietuviška vėliava. Nėra vietos dažnai didesnei vėliavai iškabinti, bet galima laikyti mažą vėliavukę ant rašomojo stalo. Galima ir net padaryti gražią kombinaciją su Amerikos vėliavuke. Dienraščio "Draugo" administracija gali pristatyti tokias mažas, gražias vėliavukes, kad Lietuvos vėliava plevėsuotų Jūsų namuose.

Tokios vėliavos kainuoja po $1.25, (reikia pridėti 5 centus mokesčių ir 25 centus už persiuntimą, jei gyvenate Illinois valstybėje). Užsakymus siųskite "DRAUGAS", 4545 W. 63rd Street. Chicago, Ill. 60629.

Kazio Barausko
Iš Draugo RIMTIES VALANDĖLĖS parinkti pamokslai, atspausdinti knygoje
PRISIKĖLIMO ŽMONĖS

A. a. kun. Kazimieras Barauskas parašė kelis šimtus pamokslų populiariam "Draugo" skyriui. Jo atminimui kun. P. Patlabos rūpesčiu Aloyzas Baronas atrinko aktualiuosius. V. Bagdanavičius, laidojant velionį, sakė, kad "jokio straipsnio rašymas velionio taip nedomino kaip religinio. Jis juos rašydavo labai atsidėjęs ir giliai susikaupęs".

Knygos išleidimas sutampa su jo 70 m. gimimo ir 45 m. kunigystės sukaktimi.

Kaina $4.00. Gaunama "Drauge", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. (Persiuntimas 25 centai, ir Illinois gyventojai prideda 20 centų mokesčių).

Cicero ateitininkai savo iškylos metu skaniai užkandžiauja. Nuotr. Jono Kuprio

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

L. B. APYGARDOS VALDYBOS POSĖDIS

Jaunimo centre spalio 15 d. įvyko LB Vidurio Vakarų apygardos valdybos posėdis, kurį pradėjo pirm. Romualdas Kronas. D. Dundzilienė perskaitė protokolą, kuris priimtas be pataisų. R. Kronas pranešė, kad gautas LB garbės teismo sprendimas, kuris bus spaudoje paskelbtas.

Lapkričio 2-3 d. Navy Pier ruošiamas tautų festivalis, kuriame dalyvaus ir lietuviai su programa. Ruošiamas paviljonas — lietuviškas kampelis. Lietuvą atstovaus studentė Rūta Nainytė, kaip Miss Lithuania. 1975 m. vasario 16 d. ruošiamas Lietuvos nepriklausomybės minėjimas. Programą atliks jaunimo organizacijos: skautai, ateitininkai, studentų sambūriai ir lituanistinių mokyklų mokiniai.

Vasario 1 d. Jaunimo centre ruošiamas LB apygardos balius su menine programa. Ruošiamas mokiniams rašinių konkursas už geresnius rašinius skiriamos piniginės premijos. Konkursui vadovaus mokyt. Juozas Plačas, apygardos šietimo vadovas. LB Vidurio Vakarų apygarda, radijo "Maigučiui" tarpininkaujant, pasiuntė 546 protesto telegramas Australijos ir Naujo sios Zelandijos vyriausybėms dėl pripažinimo Sovietų okupacijos Baltijos valstybėse.

Algminienė, Jonas Miceika ir Jonas Karvelis daug knygų dovanojo knygų fondui, kurį tvarko Fabijonas Valinskas.

MIRUSIŲ PAGERBIMAS

Spalio 10 d. L. Giedraitienės bute, 6930 So. Campbell Ave., įvyko Šv. Kazimiero lietuvių kapinių sklypų savininkų draugijos valdybos posėdis, kurį pradėjo pirm. L. Giedraitienė, dalyvavo visi valdybos nariai.

Valdyba nutarė lapkričio 3 d. 12 v. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse prisiminti ir pagerbti mūsų mirusius. Prie kapinių steigėjų paminklo kun. J. Stankevičius, Cicero Šv. Antano parapijos klebonas, atlaikys pamaldas. LB pasauliečių komiteto pirm. Algis Regis pasakys kalbą.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė eis garbės sargybą. Mirusių pagerbimui visuomenės vardu skautai padės vainiką. Be to prie paminklo bus uždegta vėlinių simbolinė žvakė, nuo kurios vis galės užsidegti žvakutes ir nunešti prie savo artimųjų kapų. Žvakučių bus galima gauti vietoje.

Pirm. L. Giedraitienė pranešė, kad draugija prel. Mykolo Krupavičiaus paminklui surinko 134 dol. Nutarta suorganizuoti stalą Lietuviai televizijoj parengime, kuris įvyks lapkričio 17 d. 5 v. 30 min. v. Beverly Country Club 87 St. So. Western g-vių kampas. **J. Kaunas**

PAGERBĖ REDAKTORIŲ

Chicagos spaudos veteranų sąjunga pagerbė "Chicago Tribune" vyr. redaktorių Clayton Kirkpatrick. Jam metinio bauketo metu Pick-Congress viešbuty buvo įteiktas specialus atžymėjimas. Su red. Kirkpatrick "Drauge" yra buvęs paskelbtas pasikalbėjimas.

DARŽOVIŲ VITAMINAI

Seniai jau ištirta, kad beveik visos daržovės turi vitaminų. Tačiau gaminant ką iš daržovių, svarbu ilgai nevirinti, nes aukšta temperatūra užmuša, galima sakyti, visus vitaminus ir maistą padaro mažai tinkamu. Iš daržovių, ilgai virinant ir prie aukštos temperatūros, vis dėl to lieka vitaminų tik verdant pamidorus.

Špinatuose yra daug geležies ir vitaminų. Špinatus gaminant užtenka nuplikinti juos karštu vandeniu, nuvalius ir užpylus sviestu ar grietine, galima juos jau valgyti. Mat, nevirinti geriau yra valgymui, nes nepanaikinami vitaminai ir spalva.

Nemažai yra geležies taip pat ir rubarbaruose. Maistas gaminamas tik iš jų stiebų. Geriausia tinka gaminti sriuba ir drebučiai.

Morkos taip pat vitamingos daržovės. Jas vartoti maistui geriausia dar neperaugusias. Morkos vartojamos gaminant valgius, kaip prieskonis prie įvairių mėsų. Jose yra daug maistingų medžiagų, kurios žmogaus organizmui būtinai reikalingos.

Naudinga daržovė — garbiniuota petruška, ji labai tinka valgių papuošimams arba susmulkinta dedama į sriubas. Be to, petruškos gerai veikia virškinamąjį aparatą, valydamos vidurius ir pūslę.

Ir salierai vartojami sriuboms kaip prieskoniai arba prie mėsos kvapui: dar vartojama ir aštriems padažams. Be to, tinka ir mūsų krienai, iš kurių galima pagaminti padažai prie užkandžių.

NAUJAS AERODINAMINIS VAMZDIS

Australijos fizikas R. Stokeras sukonstravo aerodinaminį vamzdį, kuriame sukurta vėjo greitis siekiąs 42,000 km val. Tai helio pripildomas cilindras, uždengtas membrana. Stūmoklis tiek suspaudžia helį, kad membrana nebeišlaiko ir sprogsta. Dujos, besiveržiančios iš cilinderio milžinišku greičiu, apipučia vamzdelyje esantį lėktuvo arba kosminio laivo modelį. Taip imituojamos kosminio kūno sąlygos, jam įeinant į žemės atmosferą. jm

MŪSŲ KOLONIJOSE

Caseyville, Ill.

KLASINIO BALETO RECITALIS

Irenos Gintautienės klasinio baleto studija, įsikūrusi jau prieš eilę metų šiame mažame pietų Illinois miestelyje, yra užsiangažavusi kaip kultūrinio gyvenimo puoselėtoja ir palaikytoja. Kiekvieną rudenį šios studijos mokiniai pasirodo su savo darbo vaisiais vietos publikai. Taigi ir šiais metais numatyta programa bus perduota nemokamai visiems, kurie domisi judesio menu. Programoje numatyta: Country Carnaval, Griego Concerto in A minor. Programa bus Belleville West High, spalio 27 d. 3 val. p.p.

Ta pačia proga malonu paminėti, kad neseniai įsikūrusi ir prie valstijos įstaigų inkorporuota Community Civic Ballet Company yra pakvietusi Ireną Gintautienę tos bendrovės meniniu direktoriumi. Ponia šias pareigas jau pradėjo eiti ir pavasariui ruošia įdomią ir įvairią programą. Malonu, kad ir lietuviai turės progos savo liaudies šokių menu pasirodyti. Irena pakvietė Dalią Grybinaitę koreografe tautinių šokių. Dalia mokys ne lietuvaites šokti lietuvių tautinių šokių. Vietos lietuviai dėkingi Irenai ir Daliai už proogavimą lietuviško liaudies meno, o taip pat už išnešimą mūsų tautos vardo viešumon.

Savo metinio rečitalio programoje rengėjai norėtų matyti kuo daugiausia lietuviškos publikos ir kviečia visus BWHS salėn spalio 27 d.

St. Petersburg, Fla.

ŽIEMOS SEZONO ATIDARYMAS

Po vasaros atostogų, grįšta atgal klubo nariai į savo, žiemą vasarą žaliuojanti šiltą kraštą. Be to esamomis apskaičiavimo žiniomis tiek kiek čia nuolatos gyvena, tai dar kita tike į Floridą, atvažiuoja praleisti žiemos laikotarpius ir daug apsigyvena St Petersburge ar jo apylinkėse ir aplanko Lietuvių kulbą. Tai proga, Amer. Lietuvių Klubas ruošiasi sezono atidarymui, ypač daug dirba muz. Mateika ruošdamas mišrų chorą repetuojant dai navimo kurinius. Kaip visuomet taip ir šį kartą šis pobuvis įvyks; Am. Liet. Klubo nuosavuose namuose, 4880-46 Av. No. lapkričio 3 d. 12 val. d.. Kai visuomet taip ir šį kartą bus duodami, klubo virtuvėje pagaminti, pietūs. Taip pat veiks įvairus bufetas su gaivinančiais gėrimais ir griež gera muzika. Klubo vadovybė maloniai kviečia visus, kaip narius tai ir svečius gausiai atsilankyti.

Klubo pirm. Kl. Jurgėla, susirinkusiems, 10-14-74, 170 žm. pranešė, kad klubo praplėtimo statybos reikalu bus išsiuntinėta kiekvienam klubo nariui laiškai, su tikslu verbuoti daugiau statybai lėšų. Klubo moteru sekcijos pirm. Miliauskienė susirinkusius informavo, kad S. Kudirkai bus leista atvykti į šį kraštą.

ŠAULIŲ POBŪVIS

LŠ.S.T. Kalantos vardo šaulių kuopa lapkričio 23 d. 6 val. v., Am. Liet. klubo patalpose, kariuomenės šventės proga, bus šventinama R. Kalantos vardo šaulių kuopos vėliava. Bus įvairi programa, mišrus choras, vadovaujant muz. Mateikai atliks įvairius kūrinius. Bus įdomi paskaita ir veiks turtingas, su valgių skanumynais ir gaivinančiais gėrimais, bufetas - baras. Vadovybė kviečia šiame iškilmingame pobūvyje dalyvauti.

L. Natkus

SLAPTA RANKA

(Atkelta iš 3 pusl.)

jam pasiseks. Pačioje kariuomenėje esą nedaugiau kaip trečdalis komunistams palankių karininkų. Kiti du trečdaliai jų gali prisidėti prie gen. Spinola. Galima sutikti ir su kai kurių portugalų vidaus politikos žinovų nuomone, kad gali įvykti dar viena kontrarevoliucija pašalinti kairiųjų režimą. Šiaip ar taip, gen. Spinola yra tapęs portugalų tautos didvyriu, ir komunistai nedrįs jo nei areštuoti, nei jo ištremti. Bet klausimas lieka, kokios taktikos imsis komunistai su jo šalininkais. Juos gali lengvai apkaltinti priešdemokratiniu veikimu ir areštuoti. Komunistams visos priemonės pateisinamos.

Yra žinoma, kad gen. Spinola šalininkai jau yra atsipeikėję nuo balandžio mėn. staigaus ir ramaus perversmo ir yra gerokai persiorganizavę. Pats gen. Spinola juos pavadino "tylioji dauguma". Šitas generolo išsireiškimas itin nepatikęs kairiesiems, ir nuo čia ir prasidėjo manevravimas pašalinti gen. Spinolą nuo valdžios vairo.

Krizė ir chaosas

Tad negalima teigti, kad paskutinis perversmas yra galutinis kairiųjų įsigalėjimas Portugalijoje. Ten gali būti greit kitas perversmas, gali kilti ir civilinis karas, koks yra buvęs Ispanijoje, ir gen. Spinola gali tapti antrasis gen. Franco, bet Portugalijoje. Dabar, gen. Spinola žodžiais tariant, Portugalijoje yra anarchija, po kurios krizė ir chaosas yra neišvengiama.

REVOLVERIŲ PARDAVĖJUI AUKŠČIAUSIA BAUSMĖ

Apylinkės teismo teisėjas E. Arkiss Chicagoje už pardavinėjimą ginklų nubaudė J. Parrott, 24 m., aukščiausia bausme — iki 3 metų kalėjimo, kaltindamas, kad Parrott buvo "mirties baimės terorą skleidžias savo apylinkėj".

RANKDARBIŲ PAMOKOS

Meno, keramikos, rankdarbių, drabužių siuvimo, audimo, siuvinėjimo, mezgimo nemokamai bus mokoma Chicagos parkuose. Marquette Parke pamokos bus 6700 So. Kedzie, telef.: 776-9879.

PARKAI KVIEČIA

Chicagos parkai pradeda programą, pavadintą: "Kai kas Jumis rūpinasi." Tą programą vykdant, kviečiami pensininkai į parkus ir jų būstines lošti šachmatais, šaškėmis, kortomis, kėgliuoti, mokytis rankdarbių, šokti, diskutuoti, dalyvauti apylinkės bei šventadienių veikloje. Taip pat bus organizuojamos išvykos į muziejus, zoologijos sodus, gėlynų šiltadaržius. Bus duodami nemokami patarnavimai Medicare, socialinio draudimo, taipgi apie butus bei senatvės šalpą. Programoje gali dalyvauti visi vyresni kaip 55 m. Informacijų Marquette Parke galima gauti telefonu 776-9879.

Mylimai motinai

A. † A. ALBINAI MATULAITIENEI

Lietuvoj mirus, dukteris KONSTANCIJĄ NENORTIENĘ ir GRAŽINĄ VALAVIČIENĘ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame.

Edmundas Vaitkus
Ginta ir Klausutis Pudimaičiai
Elė ir Vytas Vaitkai

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1974 m., spalio 18 d., 6 val. vak., po sunkios ligos mirė mūsų brangus vyras, tėvas, uošvis ir senelis

Ats. kav. maj. A. † A. Konstantinas Ščastnas

Gyveni 3341 S. Lituanica Avenue, Chicago, Illinois.

Gimė Lietuvoje, Vilkaviškio apskrityje, Kybartuose.

Amerikoje išgyveno 19 m.

Kūnas pašarvotas Jurgio F. Rudmino koplyčioje, 3319 S. Lituanica Ave.

Laidotuvės įvyks antrad., spalio 22 d. iš koplyčios 10 val. ryto bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuliūdę lieka žmona Ona (Daubaraitė), duktė Elena Wasilewski su vyru Mečislovu, anūkė Eglė Novak su vyru Ray, anūkas Ąžuolas Stelmokas ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Nuliūdę: Žmona, duktė, žentas ir kiti giminės.

Laid. direkt. Jurgis F. Rudminas. Tel. YA 7-1138

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SOUTH WESTERN AVENUE
TRYS MODERNIAKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

A. † A. Daliai Galeckaitei-Mažulienei
mirus,
jos motinai gail. seseriai BRONEI GALECKIENEI, tėvui, vyrui, sūnui ir kitiems giminėms skausmo valandoje reiškiame nuoširdžiausią užuojautą.

Liet. Gail. Seserų Sąjunga

EUDEIKIS
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktoriai
TRYS MODERNIOS KOPPLYČIOS
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas YArds 7-1741

PADĖKA
A. † A.
ALFONSAS KVIECINSKAS

Mirė 1974 m. rugs. mėn. 21 d. Buvo palaidotas rugs. 25 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje

Nuoširdžiai dėkojame kan. V. Zakarauskui už maldas koplyčioje, gedulingas pamaldas bažnyčioje už jo sielą, pasakytą jautrų pamokslą ir palydėjusį velionį į kapus.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie užprašė šv. Mišias už jo sielą, už užuojautas ir gėles.

Dėkojame visiems laidotuvėse dalyvavusiems.

Dėkojame laidotuvių direktoriui Steponui Lack už rūpestingą patarnavimą.

Dėkingi
Žmona ir giminės

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
—TEVAS IR SONUS—
TRYS MODERNIAKOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. —Telef. GRovehill 6-2345-4
1410 S. 50th Ave., Cicero TOwnhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Pranešame, kad šiais metais, spalio 18 d., 4:45 val. popiet po sunkios ligos mirė mūsų mylima žmona, motina ir sesuo

A. A.

Kazimiera Kėžinaitytė Geštautienė

Gyveno 7347 South California Ave., Chicagoje, gimė Lietuvoje, Kybartuose. Buvo sulaukusi 50 metų amžiaus ir išgyveno Amerikoje 24 metus.

Pasiliko dideliame nuliūdime: vyras Stasys, dukros Jūratė ir Asta su šeimomis; seserys Kliofa, Sabina, Valerija ir Stasė su šeimomis; brolis Antanas Lietuvoj; vyro brolis dr. Stepas Geštautas; ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Kūnas pašarvotas Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st Street. Laidotuvės įvyks antradienį, spalio 22 d., iš koplyčios 9:00 val. ryto bus atlydėta į Gimimo Panelės Švenčiausios parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Vietoj gėlių prašome aukoti lietuviškiems reikalams.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Vyras, Dukros, Seserys, Brolis, Vyro Brolis.

Laid. direktorius: Donald Petkus — tel. — 476-2345.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SONUS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1008

APLINK MUS

× **Stasys Pieža,** žinomas žurnalistas ir redaktorius, dabar Chicagos arkivyskupijos Šv. Vardo draugijos vykdomasis sekretorius, prisiuntė "Draugui" laišką, kuriuo išreiškė savo pasitenkinimą Chicagoje suruoštu buv. Lietuvos prezidento A. Smetonos šimtmečio minėjimu ir jo darbų bei veiklos paroda. Savo laišką baigia žodžiais: "Melskimės ir dirbkime, kad netrukus mūsų brangi Lietuva susilauktų Prezidento A. Smetonos įpėdinio".

× **Rūta Nainytė,** 21 m., trečius metus lanko Illinojaus universitetą. Ji daug dirbo Kernavės skaučių tunte, ėjo draugininkės ir kitas pareigas ir daug kartų prisidėjo prie bendruomenės darbų. Per tautų festivalį, lapkričio 2-3 d. Navy Pier ji atstovaus Lietuvą, kaip Miss Lithuania.

× **Inž. Kazys Oželis** tarnybos reikalais lankosi Olandijoje. Ta proga su žmona Evelyne aplankys ir kitas Europos šalis.

× **Antano Nako** tapybos paroda vyksta Chicago Lawn bibliotekoje, 6120 So. Kedzie. Išstatyta netoli 30 paveikslų. Dailininkas priklauso simbolistų — impresionistų pakraipai, vartoja akrilinius ir pastelinius dažus, akvarelinę techniką. Paveikslai spalvingi. Paroda tęsis iki gruodžio 9 d.

× **Juozas Petkus,** gyvenąs 6742 So. Claremont Ave., Chicagoje lietuviškų reikalų rėmėjas, padovanojo 36 tomų Lietuvių Enciklopedijos komplektą ir keletą kitų knygų Lemonto Maironio lituanistinei mokyklai. Mokiniai ir mokytojai labai džiaugiasi šia didele ir brangia dovana, ir pamokų metu ja dažnai naudojasi.

× **Lietuviai naujame filme.** Stambius filmus paruošianti britų bendrovė Thames TV rengia naują filmą apie centro Europos imigrantus JAV-se. Filme bus skirta vieta ir Chicagos lietuviams. Bendrovė jau spalio pradžioje atsiuntė į Chicagą savo atstovę Susan McConachy, kurios uždavinys parinkti žmones, su kuriais pasikalbėjimai bus įjungti į filmą. Ta britė lankėsi Amerikos Lietuvių tarybos centro patalpose ir tarėsi dėl parinkimo lietuvių tam filmavimui. Filmavimas daromas spalio pabaigoje.

× **Helen Pius** Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje lapkričio mėnesį, penktadienių vakarais 7:30-9 val. mokys gaminti kalėdinių papuošalų. Norį smulkesnių informacijų prašomi kreiptis į muziejų tel. 847-2441.

× **Aukų po 2 doleriu** prisiuntė: J. Aleksa, P. Čipkus, J. Skuodžius. Dėkojame.

× **Ieškau pensininkės,** kuri su manim gyventų ir palaikytų man (pensininkei) kompaniją. Skambint **925-1943.** (sk.)

× **Jaunimo užsimojimus ir jo kūrybą remia Lietuvių fondas.** Remkime L. fondą ir būkime jo nariais. Taip pat dalyvaukime vajaus bankete lapkr. 23 d. Jaunimo Centre. Dėl informacijų ir bilietų teirautis į L. fondo raštinę tel. 925-6897. (pr.)

× **TERROS PREKYBOJE,** 3235-3237 West 63rd Street, Čikagoje, kiekvienai dovanų progai, kiekvienam namų išpuošimo reikalui — rinktiniausias europėjinis kristalas, porcelanas, dekoratyvinis ir stalo sidabras, puošnios grindų vazos, medžio inkrustacijos ir paveikslai, porcelano ir medžio figūros ir daugybė kitų daiktų, surinktų Vakarų Europoje. Taip pat visada dideli gintaro, aukso ir kitų papuošalų rinkiniai. (sk.)

× **Kriaučeliūnų Vardo, Amer. Liet. Montessori** vaikų nameliai pradėjo savo vienuoliktuosius mokslo metus su nauju būriu lietuviško atžalyno. Mokyklos vedėja yra mok. Janina Juknevičienė, kuriai asistuoja rytinėje pamainoje Adelė Izokaitienė, o popietinėje Dana Puodžiūnienė.

× **Marquette Parko Šv. Vardo** dr-ja ruošia vyrams rekolekcijas lapkričio 1 d. 7 v. v. Maryslake vienuolyne. Visi vyrai kviečiami.

× **Dr. V. Bagdonas ir dr. A. Razma** į Balfo kvietimą prisidėti savo auka prie liet. šalpos, pirmieji atsiuntė čekius. Balfo 57 sk. valdyba vajaus metu arčiau gyvenančius rėmėjus aplanko asmeniškai, o tolimesnias apylinkes laiškais. Skyrius turi narių net Madison, Wisc., Michigan City ir kitur.

× **Vytautas Sinkus,** LB Gage Parko apylinkės iždininkas, per Vidurio Vakarų apygardos pirm. R. Kroną persiuntė krašto valdybai 131 dol., surinktus Simo Kudirkos fondui. LB Gage Parko apylinkės valdybai pirmi-

× **Charles Bielskis,** Brockton, Mass., parėmė savo dienraštį pinigine auka. Dėkojame.

× **Jonas Kemeža,** Waterbury, Conn., dažnai paremia savo dienraštį. Ir dabar prisiuntė 5 dolerių auką. Ačiū.

× **Aukų po 1 dolerį** prisiuntė: A. Kraučenko, Ant. Beniušis, V. Golubickis. Dėkojame.

× **Dana Švedienė** turi nuolatinę tarnybą Chicago Lawn bibliotekoje, 6120 So. Kedzie. Vadovauja vadinamam reference skyriui. Kilusi iš mst., Mažeikių Urbonaitė. Ji globoja ir bibliotekoj daromas parodas ir apie jas informuoja spaudą.

× **Arthur Davis,** čikagietis, atsiuntė redakcijai laišką, pažymėdamas, kad dabar, kai Jungtinės Tautos atidarė duris Palestinos Išlaisvinimo Organizacijai duris, reikėtų pavergtoms tautoms sudaryti panašią organizaciją, kad jų laisvės reikalai galėtų būti diskutuojami Jungtinėse Tautose.

× **Juozas ir Julija Kunevičiai,** Parma, Ohio, yra nuolatiniai "Draugo" rėmėjai. Atnaujindami prenumeratą, jie vėl prisiuntė savo auką dienraščiui. Dėkui.

Muzikas Alvydas Vasaitis — Vydūno jaunimo fondo premijos laureatas

Šiais metais Vydūno Jaunimo Fondas savo metinę premiją, skiriamą išskirtinam jaunosios kartos darbuotojui, paskyrė muzikui Alvydui Vasaičiui, ypatingai pabrėždamas šio jaunuolio du didelius darbus, atliktus 1973 74 metais: 1. Prof. Vlado Jakubėno pagerbimo darbų koncerto paruošimas ir dirigavimas, suruoštas lietuvių mokslininkų suvažiavimo metu ir 2. Lietuvių operos choro paruošimas ir dirigavimas G. Verdi operos "Kaukių baliaus" pastatymo metu.

Vydūno jaunimo fondo tikslas yra padėti mūsų jaunimui, kad jis siekdamas aukštesnio mokslo, pasiliktų lietuviškoje visuomenėje ir tęstų svarbų lietuvybės išlaikymo darbą. 1973 metais Vydūno jaunimo fondas, minėdamas savo veiklos dvidešimtmetį, įsteigė jaunosios kartos metinę premiją, paskirdamas atžymėjimą ir piniginę dovaną jaunuoliui, kuris įpatingu būdu prisideda prie lietuvybės

Alvydas Vasaitis

išlaikymo. Pirmoji premija pernai metais buvo paskirta rašytojui Algiui Rukšėnui. Šiais metais mums džiugu pristatyti Alvydą Vasaitį, kaip naująjį premijos laimėtoją.

Alvydui Vasaičiui premija buvo oficialiai įteikta akademinės skautijos 50-čio akademijoje Jaunimo centre, spalio 19 d.

rk

Amerikiečių laikraštininkas Murray Seeger su lietuvių jaunimo darbuotojais (iš kairės): Jūratė Pažėraitė, Murray Seeger ir Linas Kojelis 1974 metų spalio 7 dieną Los Angeles Hilton viešbutyje.

Nuotr. L. Kanto

IR VĖL NAUJA LIETUVIŠKA ŠEIMA

Janeta ir Raimundas Ruginiai

Rugpiūčio 24 d. Šv. Antano parapijos bažnyčioje Cicero, Ill., įvyko Raimundo Ruginio ir Jeanetės Ivanovaitės sutuoktuvės. Jaunuosius sutuokė pats klebonas kun. J. Stankevičius, pasakydamas ir gražų pamokslą. Vargonais grojo muz. A. Skridulis, giedojo parapijos choras, ir svečias solistas Algirdas Brazis. Jaunųjų palydą sudarė 6 jaunuolių poros. Vaišės įvyko parapijos salėje, kuri buvo pilna svečių, net ir iš toliau atvykusių.

Iš Anglijos buvo atvykusi Raimundo krikšto motina Janina Narbutienė, iš Kanados p. Kuolienė su sūnum Almiu, iš Indianos Valerija Valeikienė, nemaža buvo svečių ir iš tolimesnių apylinkių.

Jaunavedžiams sveikintojai pasakė gražių kalbų ir linkėjimų, bet pati gražiausia kalba buvo jaunojo Raimundo Ruginio, kuris šiltais žodžiais padėkojęs savo žmonos tėveliams Janinai ir inž. Dimitrijui Ivanovams, prisiminė savo mirusią mamytę, Aldoną Sabanskytę - Ruginienę, pasidžiaugė, kad ji buvo jo ne tik motina, bet ir draugė, su kuria pasidalindavo savo jaunatviškais rūpesčiais. Jis paprašė svečius pagerbti jos prisiminimą atsistojimu, ką svečiai ir padarė.

Jis taip pat padėkojo ir savo tėveliui Ignui Ruginiui, kuris mamytei mirus, jam ir jo dviem broliam atstojo motiną ir tėvą.

Jaunoji Jeneta dirba Lojolos Med. centre laborante, o Raimundas paskutinius metus studijuoja biologiją Lojolos universitete.

Vaišių programai gražiu sąmojum vadovavo inž. Juozas Arštikys, šokiams grojo neolituanų orkestras, vadovaujamas A. Modesto.

Jaunavedžiai palydėti gražių lietuviškų dainų ir linkėjimų buvo išvykę trumpų atostogų.

O. Z.

KAS NORI LAVINTIS DRAMOJE

Pasirengę instruktoriai praves dramos, teatro lavybos Chicagos parkų būstinėse. Gali dalyvauti vaikai, paauguoliai ir suaugę. Informacijų galima gauti telefonu 274-2493.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBESE

— **Ukrainietės susirūpinusios** lietuvės laisve. Iš Lietuvos pabėgusio A. Jurgučio žmona, likusi Lietuvoje, okupantų pareigūnams įteikė raštą, kad ji nori išvykti gyventi su vyru, ypač, kad jos pasaulėžiūra skirtinga nuo ateistinio marksizmo. Okupantų įstaigos tą aktyvią kovotoją dėl teisių išvykti pas vyrą privertė pasitraukti iš tarnybos. Jai neperdavė poros tuzinų vyro siųstųjų laiškų.

Patyrusios apie tai Chicagos ukrainietės, šį reikalą pasiryžo iškelti ukrainiečių moterų suvažiavimuose Philadelphijoje ir New Yorke, paskelbti ukrainiečių spaudoje, ieškoti Pasaulio Moterų federacijos užtarimo šiai pirmai lietuvei taip ryžtingai ir atvirai stojusiai kovon dėl savo teisių. Šiuo reikalu labai susirūpino ir Lietuvių Moterų federacijų Chicagos klubas, vadovaujamas K. Leonaitienės, ir pats jų centras, vadovaujamas I. Banaitienės, kuri telefonu kalbėjosi su Jurgutiene Lietuvoje. Jos pasikalbėjimas buvo perduotas per Forum radiją Chicagoje. Moterų federacija tuo reikalu veikia Washingtone bei per visą milijonus narių turinčią Pasaulio moterų federaciją.

— **Baltimorės laikraštis** "The Sun", spalio 15 d. įsidėjo ilgesnį straipsnį apie kun. K. Pugevičių, kuris rūpinasi, kad lietuviškos parapijos galėtų gauti lietuvių kalbą mokančius kunigus. Platesniame straipsnyje autorius papasakoja Lietuvos istoriją, jos kovas už laisvę ir iškelia kun. K. Pugevičiaus rūpestį, kad lietuviai ilgiau išsilaikytų nenutautėję šiame krašte. Prie straipsnio įdėta ir kun. K. Pugevičiaus nuotrauka.

— **Dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai** iš Leonia, NJ su New Jersey gydytojų grupe š. m. spalio 13 d. išvyko į Johannesburgą Pietų Afrikoje į gydytojų suvažiavimą, per Rio de Janeiro. Pasilsėję 3 d. Capacabanoj, patrauks tiesiai į P. Afriką. Manoma užsukti į Rodeziją, Zambiją, Tanzaniją ir Keniją— lankant žymesnes vietoves. Aplankę Nairobyje Prel. Joną Bulaitį, skris tiesiai į Londoną ir atgal į JAV. Kelionė, manoma, užsitęs apie 4 savaites.

— **LB Bostono** apygardos apylinkių skaičius padidėjo iki 5. Š. m. rugsėjo 26 d. Cape Cod lietuviai susiorganizavo į naują LB apylinkę, kurios valdybą sudaro: pirm. Mykolas Biliūnas, vicepirm. Jonas Mikalauskas, sekr. Eduardas Jonsonas, ižd. Elena Mineikienė. Apylinkę organizuojant, iniciatoriais buvo apygardos pirm. A. Škudzinskas, LB Tarybos narys J. Kapočius, M. Biliūnas ir kt. Šia proga Kr. Valdyba, sveikindama naują apylinkę, palinkėjo sėkmės.

— **Loreta Stukas** gavo iš JAV prez. Gerald Ford atsakymą, ryšium su Vyčių seimo pasiųsta rezoliucija. Prezidentas išreiškia padėką, teigdamas, kad dirbant visiems kartu galima pasiekti laimėjimų.

KANADOJE

— **Niagara on the Lake miesto demonstracijos prieš Australijos** premjerą G. Whitlamą, jam staiga pasirodžius šiame istoriniame Kanados miestelyje, baltiečiai surengė prie "Pillar and Post" viešbučio, kur užpernai buvo apsistojusi ir karalienė Elzbieta. Surengti didesnio masto demonstracijai nebuvo laiko, bet visdėlto susirinko apie 50 baltiečių su maždaug 30 plakatų. Kai G. Whitlamas su palydovais atvažiavo šešiais automobiliais, jį savo protestu triukšmingai pasveikino baltiečiai. G. Whitlamas matė plakatus ir pro juos skubiai įsmuko viešbutin. Kadangi miestelis teturi apie 3,000 gyventojų, ir gausumu nepasižymėjusi baltiečių demonstracija šiam sovietų simpatikui turėjo padaryti gan stiprų įspūdį. Jos didelę nuotrauką su lengvai išskaitomais baltiečių plakatais ir atitinkamu parašu spalio 7 d. laidoj įsidėjo "The St. Catharines Standard", primindamas, kad demonsrtacijų G. Whitlamas yra susilaukęs visoje savo kelionėje po Š. Ameriką.

KANADOJE

— **KLB krašto tarybos** pirmoji sesija bus Toronto Prisikėlimo patalpose lapkričio 2 ir 3 d. d. Joje bus išklausyti įvairių pareigūnų pranešimai, svarstomi veiklos reikalai, renkama nauja krašto valdyba, revizijos komisija ir garbės teismas. Be to, bus simpoziumas "Lietuvių kultūrinės veiklos strategija Kanadoje", banketas ir muzikos bei literatūros vakaras. Visi posėdžiai bei kiti renginiai bus vieši — kviečiami dalyvauti visi suinteresuoti tautiečiai.

— **Jūrų šaulių** kuopa "Baltija" rengia vakarą lapkričio 16 d. Anapilio salėje. Programoje įvairios staigmenos ir daug dovanų.

— **KLB Toronto apylinkės** tarybos posėdis — spalio 20, sekmadienį, 4 val. p. p., Lietuvių Namuose. Darbotvarkėje: praėjusio tarybos posėdžio protokolo tvirtinimas, valdybos bei revizijos pranešimai, naujos valdybos rinkimai. Į posėdį kviečiami ir organizacijų bei institucijų atstovai. Organizacijos, norinčios turėti balsavimo teisę, prieš posėdį įmoka nario mokestį $10.

— **Daugiakultūrinį centrą** numatoma statydinti Toronte. Tam yra įsteigta speciali draugija "Toronto Multicultural Centre Association". Jau gautas Ontario vyriausybės čarteris. Iniciatoriai bei pirmieji direktoriai: A. Klimoff, W. Durovic, Louis Opashinov, A. Polya, P. Drnovscek, M. Janecek, U. Ibrahim Ali, V. Holtz, V. Kurylik, M. Hergel. Į šios draugijos susirinkimą rugsėjo 30 d. buvo pakviesti daugelio tautybių asmenys. Iš lietuvių buvo pakviesti — inž. E. Čiuplinskas ir kun. Pr. Gaida. Tikimasi, kad iš lietuvių galės dalyvauti ir daugiau asmenų.

— **Sporto darbuotojas** Annis Stukus gimęs ir augęs lietuvių šeimoje Toronte, kurį laiką čia ir gyvenęs, dabar reiškiasi sportinėje veikloje Vakarų Kanadoje kaip sportinių renginių organizatorius ir žurnalistas. Šiuo metu jis yra Vankuverio CFUN radijo stoties sportinių žinių pranešėjas. Ilgą straipsnį apie jį išspausdino "The Globe a Mail". Straipsnio autorius Iris Fleming pažymi, kad Annis Stukus įprastai yra vadinamas "loquacious Lithuanian".

LENKIJOJE

— **Išpuošė Dariaus ir Girėno žuvimo aikštelę** Soldeno miškuose. Bronė Lukoševičienė iš Richmond Hill N. Y. veikli lietuviškų organizacijų narė, savo lėšomis nuskrido į Soldiną, aplankė didvyrių žuvimo vietą ir grįžusi pradėjo rinkti lėšas tai istorinei vietai pagražinti ir atnaujinti. Jai vienai pasisekė iš pažįstamų surinkti 313 dol. Šie pinigai buvo persiųsti į Lenkiją patikimam asmeniui. Restauruotojams palietus lietuvišką koplytėlę ji subyrėjo, tuomet padarė naują koplytėlę. Atnaujino kryžių ir visą aikštelę aptvėrė bei pagražino. Dabar Dariaus ir Girėno žuvimo vieta labai gražiai atrodo.

URUGVAJUJ

— **Urugvajaus lietuvių** kolonijos jaunimas pradėjo leisti savo laikraštėlį "Krivulę".

— **Mergaičių kvartetą "Aušrą"** Montevideo pasitiko būrys kolonijos lietuvių veikėjų. Viešnias priėmė Aldonos ir Stasio Godų, Onos ir Antano Zupkų, Birutės ir Romo Mačanskų ir Stef. Stendelytės šeimos. Koncertu buvo visi sužavėti. Sekmadienį jos dar kartą atvyko į Kul tūros draugiją atsisveikinimui. Po to išvyko į aerodromą, būrio lietuvių lydimos, iš kur išskrido į S. Paulo.

— **Urugvajaus Lietuvių kultūros** draugijos padidintos raštinės atidarymas įvyko rugpiūčio mėn. Kaspiną perkirpo R. Ladaga su savo žmona Rosa Užkevičiūtė, kurie dovanojo gražius baldus raštinei. Remonto darbus atliko draugijos nariai talkos būdu. Po atidarymo iškilmių įvyko draugiški asado pietūs.

— **Romas Mačanskas** buvo sužeistas susidūrus automobiliams.

ARGENTINOJ

— **Arg. Lietuvių centre** pavasaris buvo sutiktas rugsėjo 21 d. Pobūvio metu įvyko madų paroda, kuriai vadovavo Vladė Survilienė. Vakarą atidarė Liet. Centro valdybos vicepirm. inž. Jonas Gaidimauskas. Pavasario karalaite buvo išrinkta Denice Jokubauskaitė, princese Monika Fervadio ir princas Luis Mičiūdas.

Vėžio ligos tyrimo darbai vienoje Amerikos laboratorijoje

CHICAGOS ŽINIOS

ATIDARO NAUJĄ PARKĄ

Chicagoje, 833 W. Sheridan Rd., spalio 23 d. atidaromas naujas parkas, pavadintas J. L. Gill vardu.

KOMITETAS IŠRINKTI NEGRĄ MERU

Chicagoje yra susidaręs komitetas, kuris siekia išrinkti negrą meru. Komiteto vardas: Committee for a Black Mayor.

AUGA GIRTAVIMAS TARP JAUNIMO

Leidus alkoholį pirkti 19 m. amžiaus jaunimui, jį perka ir jaunesni. Krašte jau turima apie ½ milijono alkoholikų, jau nesnių kaip 20 m. Tai paskelbė Cook apskr. mokyklų superintendentas Martwick.

PABRANGS NAMŲ ŠILDYMAS

Natural Gas Pipeline bendrovės vadovybė skelbia, kad tuo tarpu bus pakankamai kūrenamų dujų šildymui, ir virimui, tačiau apie 1980 metus jų kaina bus dvigubai brangesnė.

PARAMA MOČIUČIŲ AUGINAMIEMS VAIKAMS

Kai kurie vaikai gali gauti socialinio draudimo šalpą, jeigu juos augina jų močiutė, jų seneliai. Tai daugiausia tokie atvejai, kai tėvai yra mirę ar dėl kurios nors priežasties tėvai jų negali išlaikyti. Naudojant senelių socialinio draudimo teises, vaikai tokiais atvejais gali gauti pašalpą iki 18 m. amžiaus, o jeigu mokosi ir yra nevedę — iki 22 m. Reikia tik kreiptis į socialinio draudimo įstaigą.

IŠBRAUKTI 204,137 BALSUOTOJAI

Rekordinis skaičius — net 204,137 — balsuotojai — išbraukti Chicagoje iš sąrašų: mirė, išsikėlė, pakeitė pavardes ir naujai neįsiregistravo. Balsavimai bus lapkr. 5 d.

NAUJA ILLINOIS UNIV. LIGONINĖ

Nusistatyta naują Illinois universiteto ligoninę statyti 833 S. Wood st., Chicagoje, kur dabar yra automobiliams statyti aikštė.

BYLA DĖL SLANKSTELIŲ

Apeliacinio teismo teisėjas Barrett iškėlė pusės milijono dolerių ieškinį osteopatui dr. Beilke, kad jis, smarkiai sukdamas, sulaužė jo tris sprando slankstelius.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

— **Pranas Rimkus,** agronomas, "Mūsų Sodų" žurnalo bendradarbis, mirė spalio 2 d., eidamas 67 amžiaus metus. Buvo gimęs 1907. XI, 1 Švėkšnos kaime, Tauragės apskrityje. Studijavo Berlyne ir JAV-bėse. 1929 m. pradėjo dirbti Žemės ūkio rūmuose Kaune. Aktyviai reiškėsi kaip ūkiškos spaudos bendradarbis. Jo rūpesčiu daug augalų ir ypatingai gėlių rūšių buvo sėkmingai pradėta auginti Lietuvoje. Jo sodyba — mažas botanikos sodas, buvo viena iš gražiausiųjų Lietuvoje.

— **Ateizmo muziejus** Vilniuje sustiprintas naujais eksponatais — antireligine grafika.

— **Vitalius Gricius,** gydytojas, mirė okup. Lietuvoje.

JAUNUOLIŠKA LIETUVA
ano meto jaunuolių išgyvenimuose
ANAPILIO PAPĖDĖJE
Karolė Pažėraitė
Šiame romane aprašo Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo metus 1918 - 1922 mokslus einančio jaunimo nuotaikose, atšaukdama mūsų atmintin daug žinomų ir nežinomų asmenų.
Knyga kainuoja $5.00. Gaunama "Drauge" ir pas platintojus.